

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Význam a možnosti pojištění pro management podnikatelských rizik

Bc. Elli Carbolová

Diplomová práce

2013

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Elli Carbolová**
Osobní číslo: **E11640**
Studijní program: **N6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Pojistné inženýrství**
Název tématu: **Význam a možnosti pojištění pro management podnikatelských rizik**
Zadávající katedra: **Ústav matematiky a kvantitativních metod**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je vymezení významu a možností pojištění pro řízení podnikatelských rizik, jeho charakteristika, vznik a vývoj v České republice, charakteristika jednotlivých pojistných produktů, analýza nabídky jednotlivých pojišťoven na domácím pojistném trhu.

Diplomová práce bude obsahovat:

- vymezení základních pojmů (riziko, pojištění, řízení podnikatelských rizik,..),
- význam a možnosti pojištění při řízení podnikatelských rizik,
- pojištění podnikatelských rizik, jeho charakteristika a vznik a vývoj v ČR,
- charakteristika jednotlivých pojistných produktů a analýza nabídek jednotlivých pojišťoven.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DAŇHEL, Jaroslav. Pojistná teorie. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2005. ISBN 80-86419-84-3.

DUCHÁČOVÁ, Eva: Principy pojištění a pojišťovnictví. Druhé aktualizované vydání. Havlíčkův Brod: Ekopress, 2005. 177 s. ISBN 80-86119-92-0.

MACHÁČEK, Otakar: Finanční a pojistná matematika. 2. doplněné vydání. Praha: Prospektrum, 2001. 216 s. ISBN 80-7175-104-9.

MELNIKOV, Alexander. Risk Analysis in Finance and Insurance. Chapman and Hall/CRC, 2004. ISBN 978-1-58488-429-3.

MURPHY, David. Understanding Risk: The Theory and Practice of Financial Risk Management. Chapman & Hall/CRC. Paperback. ISBN 1-58488-893-8.

PÁLENÍK, Vladislav a kolektiv: Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-644-0.

VAUGHAN, Emmet, J.; VAUGHAN, Therese. Fundamentals of risk and insurance. JOHN WILLEY & SONS, 2003. ISBN 0-471-21687-9.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Pavla Jindrová, Ph.D.

Ústav matematiky a kvantitativních metod

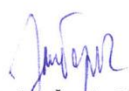
Datum zadání diplomové práce: 30. září 2012

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Elli Carbolová

PODĚKOVÁNÍ:

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce Mgr. Pavle Jindrové, Ph.D. za její odbornou pomoc, cenné rady, čas a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat mé rodině a všem svým blízkým, za podporu během celého studia.

ANOTACE

Tato diplomová práce objasňuje problematiku řízení rizika podnikatelských subjektů pojištěním. Věnuje se základním pojmům z oblasti pojišťovnictví, risk managementu a dalším nástrojům, které jsou vhodné pro řízení rizik kromě pojištění. Klade důraz na rostoucí význam pojištění v dnešní době. Charakterizuje jednotlivé druhy rizik, kterým jsou pojistitelé při své každodenní činnosti vystaveni, a přibližuje, jaké možnosti pro jejich řízení nabízí pojištění. Blíže specifikuje pojistné produkty určené pro řízení rizik a na reálných příkladech uvádí nabídky vybraných pojišťoven.

KLÍČOVÁ SLOVA

Riziko, risk management, ekonomický subjekt, pojistná smlouva

TITLE

Meaning and Insurance Options for Management of Business Risks

ANNOTATION

This dissertation clarifies the issue of risk management insurance businesses. It deals with the basic concepts in the areas of insurance, risk management and other tools that are appropriate for risk management in addition to insurance. It emphasizes the growing importance of insurance nowadays. Describe the various types of risks to which insurers in their daily activities exposed, and illustrates the opportunities for their management offers insurance. Specifies insurance products for risk management on real examples states offer selected insurance companies.

KEYWORDS

Risk, risk management, economic entity, insurance policy

OBSAH

ÚVOD	10
1 ÚVOD DO POJIŠŤOVNICTVÍ.....	12
1.1 Mezníky ve vývoji pojištění na území ČR od 17. Století	12
1.2 Charakteristiky pojištění	13
1.3 Pojem riziko	15
1.3.1 Rozměry rizika	16
1.3.2 Kriteria pojistitelnosti rizik.....	17
1.4 Dělení pojištění	18
1.5 Formy pojištění	19
1.5.1 Doplnkové formy pojištění.....	20
1.6 Kalkulace pojistného.....	21
1.7 Pojistná smlouva	22
1.8 Pojišťovny.....	24
1.8.1 Solventnost pojišťoven	25
1.8.2 Pojišťovací zprostředkovatelé	25
1.9 Zajištění	26
1.10 Právní předpisy upravující pojišťovnictví	28
2 ŘÍZENÍ PODNIKATELSKÝCH RIZIK.....	30
2.1 Risk management.....	30
2.1.1 Fáze řízení rizik	31
2.2 Metody řízení rizik.....	33
2.2.1 Nejčastější metody řízení podnikatelských rizik.....	33
2.3 Řízení podnikatelských rizik pojištěním.....	36
2.3.1 Význam pojištění pro ekonomické subjekty	36
2.3.2 Možnosti pojištění podnikatelských rizik.....	37
2.3.3 Výluky z pojištění.....	39
2.4 Pojistný trh podnikatelských rizik v ČR.....	40
2.4.1 Podíly tuzemských pojišťoven na domácím trhu	40
2.4.2 Předepsané pojistné vybraných pojišťoven	42
3 NABÍDKA POJISTNÝCH PRODUKTŮ PRO ŘÍZENÍ PODNIKATELSKÝCH RIZIK V ČR.....	44
3.1 Kooperativa.....	44
3.1.1 Pojištění TREND.....	44

3.1.2	Pojištění START PLUS.....	45
3.1.3	Pojištění ORDINACE	45
3.1.4	Pojištění průmyslových rizik.....	45
3.1.5	Flotilová pojištění.....	46
3.2	Allianz.....	47
3.2.1	Pojištění pro podnikatele PRO	47
3.2.2	Komplexní pojištění NOE Plus	48
3.2.3	Pojištění individuálních rizik a průmyslu.....	48
3.2.4	Speciální nabídky	50
3.3	Generali.....	51
3.3.1	Pojištění TopGen.....	51
3.3.2	Pojištění Drobný podnikatel	52
3.3.3	Pojištění Menu.....	52
3.3.4	Flotilové autopojištění	52
3.3.5	Pojištění individuálních rizik.....	53
3.4	ČSOB.....	54
3.4.1	Pojištění podnikatelských rizik.....	54
4	NÁVRHY POJISTNÝCH SMLUV VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN PRO ŽIVNOSTNÍKA.....	58
4.1	Návrh pojistné smlouvy od Kooperativy	58
4.2	Návrh pojistné smlouvy od Allianz	61
4.3	Návrh pojistné smlouvy od Generali	63
4.4	Návrh pojistné smlouvy od ČSOB.....	63
4.5	Porovnání nabídek pro živnostníka.....	65
5	NÁVRHY POJISTNÝCH SMLUV VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN PRO MALÝ PODNIK.....	68
5.1	Návrh pojistné smlouvy od Kooperativy	68
5.2	Návrh pojistné smlouvy od Allianz	70
5.3	Návrh pojistné smlouvy od Generali	72
5.4	Návrh pojistné smlouvy od ČSOB.....	73
5.5	Porovnání nabídek pro malý podnik.....	74
	ZÁVĚR.....	76

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Podíly podnikatelských pojištění na domácím trhu	40
Obrázek 2: Aktuální procentní podíly pojišťoven na trhu s podnikatelským pojištěním.....	41
Obrázek 3: Graf znázorňující procentní podíly TOP 5 pojišťoven pro rok 2005 - 2010	42
Obrázek 4: Předepsané pojistné v tis. Kč pro podnikatelská pojištění vybraných pojišťoven za rok 2011 a 2012	43

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Předepsané pojistné pro podnikatelská pojištění za rok 2011 a 2012	42
Tabulka 2: Návrh pojistné smlouvy pro živnostníka od Kooperativy.....	59
Tabulka 3: Rekapitulace pojistného pro živnostníka od Kooperativy.....	60
Tabulka 4: Návrh pojistné smlouvy pro živnostníka od Allianz	62
Tabulka 5: Rekapitulace pojistného pro živnostníka od Allianz.....	63
Tabulka 6: Návrh pojistné smlouvy pro živnostníka od ČSOB	64
Tabulka 7: Rekapitulace pojistného pro živnostníka od ČSOB	65
Tabulka 8: Porovnání nabídek pro živnostníka	66
Tabulka 9: Návrh pojistné smlouvy pro malý podnik od Kooperativy	69
Tabulka 10: Rekapitulace pojistného pro malý podnik od Kooperativy	70
Tabulka 11: Návrh pojistné smlouvy pro malý podnik od Allianz	71
Tabulka 12: Rekapitulace pojistného pro malý podnik od Allianz	72
Tabulka 13: Návrh pojistné smlouvy pro malý podnik od ČSOB.....	73
Tabulka 14: Rekapitulace pojistného pro malý podnik od ČSOB.....	74
Tabulka 15: Porovnání nabídek pro malý podnik	75

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ČAP	Česká asociace pojišťoven
EU	Evropská unie
Sb.	Sbírka zákonů
Odp.	Odpovědnost
FLEXA	Pojištění proti ohni, blesku, výbuchu a pádu letadla

ÚVOD

Podnikatelská rizika působí na všechny podnikatele bez ohledu na velikost podniku, ale liší se důsledky. Pokud by zkrachoval živnostník, který nikoho nezaměstnává, pak by došlo ke zhoršení jeho a rodinné ekonomické úrovně (např. přišel by o část majetku, byl dočasně nezaměstnaný, nemohl splácet úvěr, existenční problémy...). Pokud by zkrachoval středně velký podnikatel zaměstnávající 10 lidí, pak by se zhoršila ekonomická úroveň nejen jemu samotnému, ale také všem jeho zaměstnancům a jejich rodinám. Jeho neúspěch by tedy nepříznivě ovlivnil dalších 10 rodin a v neposlední řadě by jistou ztrátu pocítily i dodavatelé nebo odběratelé. Pokud by zkrachoval velký podnik zaměstnávající 100 a více zaměstnanců, tak by se neúspěch podnikání projevil na vedení podniku, zaměstnancích a jejich rodinách, velkém množství dodavatelů a odběratelů, ale i na podnikatelích, kteří nejsou nijak provázáni s daným podnikem. V daném městě by rázem stoupla nezaměstnanost, lidé by neměli dostatek volných finančních prostředků a tok peněz by se rapidně zpomalil. Na takovou situaci by doplatili především podnikatelé ve službách, které nejsou nezbytné (např. kosmetická studia, kavárny, zlatnictví). Z uvedeného tedy vyplývá, že v dnešní ekonomicky nestabilní době roste pojištění na významu.

Pojišťovny svým portfoliem produktů reagují na tržní situaci a nabízejí podnikatelským subjektům široké spektrum možností pro řízení rizik vyplývajících z jejich ekonomické činnosti. Každý podnikatelský subjekt si může vybrat z široké nabídky pojistných produktů a rozhodnout se, která rizika předá do pojištění. Je nutné uvědomit si výši pojistného spolu s výší případných škod. Velké množství podnikatelských subjektů není ochotné vydat peněžní prostředky na placení pojistného. Pokud však vznikne případná škoda, vydání prostředků na její odstranění je mnohdy daleko vyšší v porovnání s výší pojistného.

Cílem diplomové práce je vymezení významu a možností pojištění pro management podnikatelských rizik, jeho charakteristika, vznik a vývoj v České republice, charakteristika jednotlivých pojistných produktů a analýza nabídky vybraných pojišťoven na domácím trhu. Celá práce bude zaměřena výhradně na domácí pojistný trh.

Diplomová práce bude rozdělena do pěti hlavních kapitol, které povedou k postupnému objasnění uvedené problematiky.

V první kapitole bude uveden vznik a vývoj pojišťovnictví na území ČR a základní vymezení pojmů používaných v oblasti pojišťovnictví. Stěžejním pak bude pojem riziko

a význam pojištění. Dále zde budou definováni všichni účastníci pojištění, dělení pojištění a specifika pojistné smlouvy. V závěru kapitoly bude uvedena platná právní úprava sektoru pojišťovnictví.

Druhá kapitola bude zaměřena na řízení rizik, ve které bude podrobněji rozpracována problematika risk managementu. Také zde budou uvedeny metody řízení rizik takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že pojištění je pouze jednou z metod vhodnou pro řízení podnikatelských rizik. Dále zde bude uvedeno, jaký význam má pojištění pro ekonomické subjekty a jaké jsou možnosti pojištění. Kapitulu bude uzavírat současná situace na pojistném trhu v oblasti podnikatelských pojištění. Budou zde uvedeni nejvýznamnější pojistitelé působící na domácím trhu, jejich tržní podíly a přehled předepsaného pojistného.

Třetí kapitola bude podrobně představovat portfolia pojistných produktů vybraných pojišťoven se zaměřením na podnikatelská pojištění. Vybrané pojišťovny budou mít významnou pozici na domácím trhu z hlediska tržního podílu.

Čtvrtá kapitola se zaměří na pojištění drobného živnostníka v praxi. Pro konkrétního živnostníka budou vybranými pojišťovnami zhotoveny návrhy pojistných smluv, které budou v závěru kapitoly okomentovány a klasifikovány z hlediska ceny.

Náplň páté kapitoly bude shodná se čtvrtou kapitolou, dojde pouze ke změně ekonomického subjektu. Návrhy pojistných smluv vybraných pojišťoven budou kalkulovány pro malý podnik.

1 ÚVOD DO POJIŠŤOVNICTVÍ

Pojišťovnictví je specifické odvětví ekonomiky, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňující činnost lidí. Zahrnuje všechny pojišťovací instituce, které mají oprávnění k podnikání v pojištění v dané ekonomice, ve všech jejich formách.¹

V České republice patří do pojišťovnictví pojišťovny, zajišťovny, státní dozor nad pojišťovnictvím, asociace pojišťoven, jiné finanční instituce zabývající se pojištěním (např. banky), poradenské a ostatní firmy z oblasti pojišťovnictví.

1.1 Mezníky ve vývoji pojištění na území ČR od 17. Století

Na území ČR zaznamenalo pojišťovnictví největší rozmach od 17. století a mezi nejvýznamnější události spojené s vývojem pojišťovnictví na našem území patří následující mezníky.

- Roku 1699 byl podán Janem Kryštofem Bořkem návrh, který prosazoval zavedení povinného požárního pojištění budov se zavedením protipožárního fondu. Principem bylo přispívání do fondu od každého občana, který si koupil dům. Návrh byl zamítnut.
- V roce 1777 vznikla pojišťovna zaměřená na krytí škod z ohně na polních zásobách, náradí, nábytku a dobytku, ale brzy zanikla.
- Po roce 1822 začali na našem území působit dvě zahraniční pojišťovny, které měly sídla ve Vídni a Terstu.
- Dále byla po roce 1822 založena První česká vzájemná pojišťovna, jejímž cílem bylo krytí škod způsobených ohněm a s jejím založením se začalo dále rozvíjet pojišťovnictví na území ČR, a Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna, která také kryla škody způsobené ohněm a později nabízela krupobitní pojištění. První česká vzájemná pojišťovna se začala dále zaměřovat i na krytí škod způsobených krupobitím a krytí škod na movitých věcech a od roku 1909 rozšířila své zaměření i na životní, úrazové a odpovědnostní pojištění a pojištění na vloupání.
- V druhé polovině 19. století dochází k zakládání nových pojišťoven a také pojišťovacích spolků, mezi které například patří Asekurační spolek cukrovarníků, Pražská městská pojišťovna, Pojišťovací požární spolek sv. Florian v Chebu,

¹ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 145

Rolnická vzájemná pojišťovna v Praze. Jednou z nejvýznamnějších pojišťoven byla pojišťovna Slavia se sídlem v Praze a dále také Hasičská vzájemná pojišťovna v Brně a Moravská dobytčí pojišťovna také se sídlem v Brně.

- Po roce 1872 začala na našem území působit zajišťovna s názvem První česká zajišťovací banka, která sídlila v Praze.
- Se vznikem Československa se dále rozvíjí pojišťovnictví a zakládají se další pojišťovny, jako byla například Národní pojišťovna, a. s. Saint-Germainská a Trianonská mírová smlouva podpořila vznik pojišťoven Assicurazioni generali a Riunione Adriatica di Sicurtá. Před druhou světovou válkou působilo na našem území více než 700 pojišťoven a pojišťovacích spolků.
- 24. října roku 1945 došlo ke znárodnění pojišťoven a celé pojišťovnictví podléhalo řízení a správě Pojišťovací radě, která měla sídlo v Praze.
- 1. ledna 1947 působí na našem území pouze pět pojišťoven. Všechny jsou národními podniky.
- Po únoru 1948 vzniká jediný pojišťovací ústav Československá pojišťovna, která je také národním podnikem a má monopolní postavení. Zaniká pojistný trh.
- Roku 1969 zapříčinila federace rozdělení Československé pojišťovny na dvě pojišťovny, kterými byla Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská štátna poisťovňa se sídlem v Bratislavě. Česká státní pojišťovna byla monopolem v našem území a Slovenská štátna poisťovňa byla monopolem na slovenském území.
- V roce 1991 byl vydán Zákon o pojišťovnictví, který umožnil znovu vytvořit pojistný trh a odstranit monopol. V České republice začínají vznikat nové pojišťovny.
- V roce 2004 vstoupila ČR do Evropské unie a český pojistný trh se začlenil do evropského pojistného trhu.²

1.2 Charakteristiky pojištění

V kapitole Charakteristiky pojišťovnictví budou vymezeny základní pojmy z oblasti pojišťovnictví. Pojištění je nástroj, kterým lze řešit finančně negativní důsledky události

² Ekopress. *Ekopress* [online]. [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.ekopress.cz/prilohy/obs_19192.pdf

vzniklé nahodilostí a v dnešní ekonomicky nepříznivé době je oblast pojišťovnictví velmi důležitá z hlediska:

- stabilizace ekonomické úrovně jednotlivých subjektů, seskupení subjektů a také státu,
- ovlivňování fungování tržní ekonomiky vyplaceními pojistnými plněními,
- uplatnění odpovědnosti ekonomických subjektů za svoji finanční i sociální situaci,
- makroekonomický význam v důsledku tvorby a investování technických rezerv pojišťoven.³

Pojišťovnictví užívá kolektivních rezerv, které vznikají z vybrané pojistného od všech klientů, a z těchto rezerv pak pojišťovna kryje finančně negativní důsledky nahodilosti svých klientů.

V pojišťovnictví se užívají následující pojmy:

- *Pojistitel* je subjekt, který pojišťuje – příslušná pojišťovna. Pojistitel musí být osoba právnická, které bylo uděleno oprávnění provozovat pojišťovací činnost.
- *Pojistník* je osoba, která s pojistitelem uzavírá pojistnou smlouvu a musí platit předem sjednané pojistné na předem definované riziko. Může být osobou fyzickou i právnickou.
- *Pojištěný* je pojištěná osoba proti nepříznivým vlivům nahodilosti, tedy je pojištěn její život nebo její vlastnictví. Pojistník i pojištěný mohou být jedna a tatáž osoba.
- Poslední osobou, která může vystupovat v pojistném vztahu, je *obmyšlený*. Pokud nastane pojistná událost, pak obmyšlená osoba má právo na pojistné plnění.
- *Pojistné* je úplata pro pojišťovnu od pojistníka za převzetí určitého riziko. Pojistné platí pojistník běžně nebo jednorázově. Běžné pojistné je placeno každý měsíc a jednorázové pojistné je placeno pouze jednou. Jednorázové pojistné se nejčastěji užívá u cestovního pojištění. Pojistné musí být správně nastaveno, aby pokrylo náklady spojené s budoucím pojistným plněním a také správní a provozní náklady, vytvořilo technické rezervy pojišťovny a zisk pojišťovny a mělo by reagovat na situaci na pojistném trhu nevyjímaje konkurence.

³ Ekopress. *Ekopress* [online]. [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.ekopress.cz/prilohy/obs_19192.pdf

- *Pojistné plnění* je náhrada od pojistitele, pokud vznikne pojistná událost na základě pojistné smlouvy. Náhrada může mít peněžní i naturální podobu. Příkladem peněžního plnění jistá částka peněz vyplacená pojištěnému, který si sjednal úrazové pojištění a stal se mu úraz. Příkladem naturálního plnění právní ochrana, pokud si pojištěný sjednal pojištění právní ochrany. Pojistné plnění nesmí být nikdy vyšší než škoda, kterou způsobily nepříznivé vlivy nahodilosti. Na pojištění nesmí pojištěný zbohatnout.
- *Pojistná událost* je situace, která musí mít zcela nahodilý charakter a blíže ji vymezuje pojistná smlouva. Pokud nastane pojistná událost má pojišťovna povinnost vyplatit pojištěnému pojistné plnění.

1.3 Pojem riziko

Pojištění je velmi úzce spjato s nejistotou. Na celém světě působí na obyvatele prvek náhody, který může mít následky kladné, ale také záporné. A právě pojištění se snaží eliminovat záporné následky nepředvídatelných nahodilých událostí, které mohou být vyvolány přírodním faktorem (např. zemětřesení, krupobití, záplavy) nebo lidským faktorem (např. krádež, dopravní nehoda, vražda). Tedy celá společnost je vystavena působení nejistoty, která je označována jako *riziko*. Podstatné je, že riziko je měřitelné pomocí pravděpodobnosti a lze se proti riziku pojistit. Oproti tomu, *pravá nejistota* není kvantifikovatelná pravděpodobností, tedy není známa pravděpodobnost předem a pojišťovna takovou nejistotu nepojistí. Dělení rizika:⁴

- Čisté riziko – způsobí negativní dopad na jedince. Jedinec nechce přirozeně podstoupit čisté riziko, snaží se ho eliminovat. Čisté riziko je právě předmětem pojištění. Např. povodeň, odcizení majetku.
- Objektívni riziko – může způsobit pozitivní i negativní dopad na jedince. Jedinec zcela dobrovolně podstupuje objektívni riziko a nejčastějším případem jsou hazardní hry. Objektívni rizika pojišťovna nepojišťuje.

Čisté riziko můžeme dělit na dva druhy, mezi kterými neexistuje vždy přesná hranice. Jedná se o *subjektivní riziko* a *objektivní riziko*. Subjektivní riziko vzniká na základě neúmyslného, ale i úmyslného chování společnosti (např. krádež, neopatrnost, přeceňování

⁴ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 9

sil). Objektivní riziko je zcela nezávislé na jednání společnosti a nejčastěji je vyvoláno přírodními jevy (např. zemětřesení, krupobití, povodeň).⁵

Stále častěji se v pojišťovnictví objevuje speciální druh subjektivního rizika, kterým je *morální riziko*. Morální riziko zvyšuje pravděpodobnost daného rizika, sjednaného při uzavření pojistné smlouvy. V praxi se stává, že pojištěný, který uzavře pojištění, změní své chování a tím zvýší pravděpodobnost realizace rizika například tím, že se začne chovat méně opatrně.

Pokud pojištěný není schopen snížit riziko svým chováním nebo jinými opatřeními, může využít *finančního krytí rizik* tedy nástroje na eliminaci dopadu nepříznivých nahodilých událostí. Existují tři podoby finančního krytí rizik:

- pojištění,
- individuální vytváření bankovních rezerv – typickým příkladem je spořicí bankovní účet,
- státní krytí – nejčastěji zahrnuje živelní pohromy.

V pojišťovací praxi je pojem riziko užíván v trojím slova smyslu:⁶

- *Předmět* ohrožovaným nahodilým nebezpečím (např. budova, dopravní prostředek, strojní zařízení),
- *Událost* způsobující škodu, tedy zdroj rizika (např. požár, havárie, úraz), nejčastější způsob chápání pojmu rizika,
- *Pravděpodobnost* vzniku pojistné události s negativními dopady

1.3.1 Rozměry rizika

Z hlediska vzniku náhodných potřeb rozlišujeme realizace rizika:⁷

- *Okamžik realizace rizika* je určitý časový úsek, ve kterém vzniklo riziko, např. matka odejde od vaření k dítěti.
- *Výskyt realizace rizika* je buď relativní, nebo absolutní. Relativní riziko nastane s mírou pravděpodobnosti, která je rovna jedné a jedinou neznámou je čas. Nejčastějším případem je úmrtí člověka. Míra pravděpodobnosti u absolutního

⁵ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 10

⁶ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 12

⁷ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 11

rizika pochází z intervalu $<0, 1>$. Absolutní riziko vůbec nemusí nastat, ale zároveň o něm nelze říci, že nastane zcela určitě.

- *Rozsah realizace rizika* znamená, že nastala určitá nahodilá událost a s ní vznik škod. *Plná realizace* vyjadřuje, že vzniklá škoda je absolutní (např. shoří celý dům). U *částečné realizace* nenabývá škoda absolutního rozsahu (např. shoří jen střecha). Vzniklé škody se vztahují na osoby (např. úraz, úmrtí) a věci (poškozená, odcizení). Dále mohou vzniknout i finanční škody (např. ušlý zisk, neplánované výdaje).

U rizika zkoumáme dvě hlavní charakteristiky, kterými jsou *četnost* a *závažnost*. Z tohoto hlediska dělíme pojistné události do čtyř kategorií:⁸

- *nízká četnost, nízká závažnost* – riziko se realizuje zřídka a při realizaci vznikají malé škody (např. kroupy poničí střechu auta),
- *vysoká četnost, nízká závažnost* – u daného rizika dochází k časté realizaci, ale s malými důsledky, škodami v důsledku realizace rizika (např. shoření vánočního stromku),
- *nízká četnost, vysoká závažnost* – riziko se realizuje zřídka, ale realizace znamená vysokou škodu (např. pád letadla),
- *vysoká četnost, vysoká závažnost* – riziko se realizuje často a navíc jeho realizace je spojena s velkými škodami (např. povodně).

1.3.2 Kriteria pojistitelnosti rizik

Každý pojistitel se rozhodne, která rizika je ochoten převzít za své klienty. Dále nastaví cenu svých finančních služeb. Rozhodnutí pojistitele je ovlivněno jeho cíli, situací a vlastnostmi rizik, která pojišťuje. Pojistitel si vybírá krytí těch rizik, která splňují následující kriteria:⁹

- Kriterium nahodilosti – riziko musí být zcela nezávislé na účastnících pojistné smlouvy, neovlivnitelné, nahodilé a předem nejisté.
- Kriterium jednoznačnosti – riziko musí být přesně definované tak, aby nemohlo dojít k záměně s jiným rizikem, a současně musí být po realizaci prokazatelné.

⁸ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 12

⁹ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 35

- Kriterium odhadnutelnosti – riziko musí být změřitelné pomocí pravděpodobnosti, aby mohlo dojít k ocenění finanční služby.
- Kriterium nezávislosti – rizika musí mít vzájemně nezávislý charakter, aby nedocházelo ke kumulování.
- Kriterium velikosti – pojistitel při uzavírání pojistné smlouvy musí být schopen krýt danou velikost rizika, tedy následně vyplatit určenou výši škody.
- Morální zásady – pojištění by nemělo krýt rizika a škody, které jsou proti morálním zásadám.

1.4 Dělení pojištění

Pojištění je možné dělit z několika hledisek. První dělení je z právního hlediska:¹⁰

- **Povinné pojištění** – dále se dělí na povinné smluvní pojištění a zákonné pojištění a začleňuje zákonné sociální pojištění osob, zákonné zdravotní pojištění osob, zákonné pojištění odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla a zákonné pojištění pracovních úrazů a nemoci z povolání zaměstnanců.
- **Dobrovolné pojištění** – často označováno jako soukromé nebo komerční, zcela nepovinné. Dobrovolné pojištění lze dělit z hlediska druhů krytí rizik a způsobu tvorby rezerv.

Dělení komerčního pojištění z hlediska *druhů krytí rizik* (dle zákona 277/1999 Sb. o pojišťovnictví):

- **životní pojištění** – kryje rizika spjatá se životem, nejčastěji riziko dožití se a riziko úmrtí, dále pak riziko úrazu, nemoci a invalidity,
- **neživotní pojištění** – kryje všechny ostatní rizika neživotního charakteru (např. požár, odcizení majetku, právní ochrana, ale také úraz, nemoc).

Dělení komerčního pojištění z hlediska *způsobu tvorby rezerv*:¹¹

- **rizikové pojištění** – pokud vznikne pojistná událost dle pojistné smlouvy, pojistitel je povinen vyplatit pojistné plnění. V průběhu trvání pojistné smlouvy není známé, že pojistná událost nastane. Pojistné slouží na pokrytí rizik. Pokud k pojistné události nedojde, pojistitel nic nevyplácí,

¹⁰ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 24

¹¹ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 29 - 30

- **rezervotvorné pojištění** – principem je vytváření rezervy na pojistné plnění, které bude vyplaceno v budoucím období. Pojistné plnění je vypláceno vždy.

1.5 Formy pojištění

Formy pojištění určují závislost mezi výší pojistného a výší škody a k tomuto vyjádření se užívá pojmu *pojistná částka*. Pojistná částka vyjadřuje výši nebo horní hranici pojistného plnění. Dvě základní formy pojištění jsou pojištění obnosová a škodová.¹²

- **Pojištění obnosová (sumová)** – nazývají se také jako pojištění na pojistnou částku, protože pojistná částka zde udává absolutní výši budoucího pojistného plnění. Pokud nastane pojistná událost, pojistitel vyplatí pojistné plnění ve výši pojistné částky nebo formou určitého procenta z pojistné částky. Platí zde rovnice, že pojistné plnění je rovno pojistné částce. Pojistné plnění je zcela nezávislé na výši škody, protože pojistitel kryje abstraktní potřeby klienta, které nelze ohodnotit matematickými metodami, nelze peněžně vyčíslit. Z právního hlediska není limitována maximální výše pojistného plnění. Nejčastějším příkladem obnosového pojištění je pojištění úmrtí, úrazu, invalidity.¹³
- **Pojištění škodová** – hlavní rozdíl tvoří závislost pojistného plnění na výši škody. Pojistitel se v pojistné smlouvě zavazuje ke krytí konkrétní potřeby, která je vyčíslitelná. Platí zde rovnice, že pojistné plnění je menší nebo rovno škodě. Pojištěný získá plnění maximálně ve výši vzniklé škody a nikdy nemůže získat plnění vyšší než škoda. Nesmí se obohatit na pojištění, jinak by se jednalo o trestný čin - pojistný podvod.¹⁴

U škodových pojištění se počítá intenzita pojistné ochrany jako podíl pojistného plnění a škody. Pokud je rovna jedné, jedná se o plné pojištění. Pokud je menší než jedna, jedná se o podpojištění. Cílem je nastavit pojištění tak, aby byla intenzita rovna jedné.

Škodové formy pojištění:¹⁵

- *Ryzí zájmové pojištění* – není předem sjednaná pojistná částka, pokud nastane škoda, je plně kryta a intenzita pojistné ochrany je tedy rovna jedné. Ryzí zájmové pojištění je označováno také jako pojištění bez pojistné částky,

¹² DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 38

¹³ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 38

¹⁴ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 39

¹⁵ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 39 - 44

- *Pojištění na první riziko* – horní hranici pojistného plnění udává předem stanovená pojistná částka. Pokud je škoda rovna pojistné částce, pak je intenzita pojistné ochrany rovna jedné, pojistitel kryje v plné výši. Pokud je však škoda vyšší než pojistná částka, pojistitel vyplácí pouze pojistnou částku a dochází k podpojištění. Pojištění na první riziko je velmi užívané pro pojištění častých a zároveň menších škod,
- *Pojištění na plnou hodnotu* – pojistné plnění je zcela závislé na předem sjednané hodnotě pojištěného majetku (=pojistná hodnota). Jestliže pojistník sjedná pojistnou hodnotu menší, než je hodnota majetku, dojde k podpojištění a vyplacená pojistná částka mu nepokryje celou škodu. Pojistná částka musí být větší nebo rovna pojistné hodnotě, aby se intenzita pojistné ochrany rovnala jedné.

1.5.1 Doplnkové formy pojištění

Doplnkové formy pojištění se v praxi kombinují se základními formami pojištění (ryzí zájmové pojištění, pojištění na první riziko a plnou hodnotu). Snižují výplatu pojistného plnění, ale zároveň snižují pojistné. Patří mezi ně:¹⁶

- *excidentní franšíza* – je částka, která se odečítá od pojistného plnění. Pojištěný se podílí na pojistném plnění přesně ve výši excidentní franšízy a nejčastěji se užívá u dopravního pojištění,
- *procentní spoluúčast* – pojištěný se podílí na pojistném plnění dopředu přesně stanoveným procentem a opět se nejčastěji užívá u dopravního pojištění a také u pojištění domácnosti,
- *integrální franšíza* – je předem sjednaná částka, do jejíž výše nemá pojistník nárok na pojistné plnění. Důvodem je vyloučení drobných škod z pojištění, protože se v součtu nejedná o nízké finanční částky,
- *časová franšíza* – liší se od ostatních doplnkových forem tím, že nesnižuje pojistné plnění, ale omezuje výplatu pojistného plnění v čase. Předem je určeno období, ve kterém pojistitel nebude plnit.

¹⁶ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 44 - 50

1.6 Kalkulace pojistného

Pro výpočet pojistného musí pojistitel stanovit cenu za jednotku výkonu u jednotlivých produktů, které nabízí. Pojistitel potřebuje pro výpočet znát rizika a jejich pravděpodobnost pro jednotlivé druhy pojištění, formy pojištění a dále technické podklady pro výpočet (např. výše pojistného plnění, úmrtnostní tabulky, výše správních nákladů pojistitele). Kalkulace je obtížnější, pokud dochází k individualizaci pojištění, tedy pokud je pojištění úzce specifikováno pro jednoho pojistníka a upravováno dle jeho potřeb. S individualizací rostou také náklady pojistitele na správu.

Tarif pojistného (brutto pojistné, BP) se skládá ze tří složek, a to:

- netto pojistné (NP),
- kalkulované správní náklady (KSN),
- kalkulovaný zisk, /KZ/.

Tedy platí:

$$BP = NP + KSN + KZ^{17}$$

Netto pojistné je rozhodující složkou tarifu pojistného, protože odráží velikost rizika. Je určeno na výplatu pojistného plnění a k tvorbě rezerv. Pojistitel předem nezná velikost pojistných plnění, proto je kalkule netto pojistného obtížná a pojistitel vychází ze statistických údajů za minulá období, které zachycují pravděpodobnost výskytu určitého rizika a zároveň velikost nastalých škod. Pojistitel vychází z průměrných hodnot, proto netto pojistné obsahuje také rizikovou přírážku, která vyrovnává odchylky od průměrných hodnot. V praxi se užívá tarifních proměnných (např. stáří, velikost majetku pojištěného, povolání).¹⁸

Mezi **správní náklady** řadíme náklady spojené se zřízením a správou pojistných smluv a také provozem pojišťovny (např. mzdy, provize, pronájem prostor). Správní náklady mohou být závislé i nezávislé na výši pojistné částky nebo pojistného. U neživotního pojištění se kalkulují jednotnou přírážkou, ale u životního pojištění diferencovanou přírážkou. Správní náklady se dělí pořizovací náklady, správní náklady, správní režii, inkasní a stornovací náklady, likvidační, finanční a ostatní náklady.¹⁹

Kalkulovaný zisk tvoří s netto pojistným a správními náklady tarif pojistného pouze u neživotního pojištění a u pojistných produktů se liší. U životního pojištění tvoří tarif

¹⁷ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 52

¹⁸ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 52 - 53

¹⁹ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 55 - 56

pojistného pouze netto pojistné a správní náklady, protože ziskem pojistitele se především stává výnos z investovaných rezerv životního pojištění.²⁰

1.7 Pojistná smlouva

Pojistná smlouva je dvoustranný právní akt o uzavření pojištění mezi pojistitelem a pojistníkem, který je vymezen v zákoně 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě. Pojistitel se zavazuje, že v případě vzniku pojistné události uvedené ve smlouvě vyplatí pojistné plnění. Pojistník se zavazuje, že zaplatí nebo bude v určité periodě platit pojistné v předem sjednané výši. Pojistník i pojistitel musí vlastnit originál smlouvy. Pokud dojde ke změně podmínek, za kterých byla pojistná smlouva podepsaná, pojistitel i pojistník jsou povinni nahlásit nově vzniklé skutečnosti.

Uzavření pojistné smlouvy předchází návrh, který předkládá pojistitel. Pokud dojde k předložení návrhu vázaného určitou lhůtou, má pojistník čas na prostudování celé smlouvy i s pojistnými podmínkami. Pokud lhůta marně uplyne, navrhovatel není předloženým návrhem vázán.

Navrhovatel (pojišťovna) stanoví lhůtu, po kterou je návrhem vázána (například do určitého data). Pokud pojistitel lhůtu neuvede, automaticky je chápána jako jednoměsíční. Pokud pojistitel vyžaduje lékařskou prohlídku, je obvyklá lhůta dva měsíce. Pokud lhůta marně neuplyne a obě smluvní strany souhlasí s uzavřením pojistné smlouvy, je smlouva podepsána.

Další možností uzavření pojistné smlouvy je *reálná akceptace*. Při reálné akceptaci nedojde k podpisu smlouvy, ale pojistník se začne řídit pojistnou smlouvou, tedy zaplatí první pojistné a od toho okamžiku je smlouva platná.

Speciálním případem uzavření pojistné smlouvy je uzavření přes telefon nebo internet, kterému se říká uzavření na dálku. Pojistitel je však povinen vystavit pojistníkovi *pojistku*. Pojistka je jednostranný právní akt, který vydává pojistitel, ale pojistník jí nepodepisuje. Je to doklad o sjednaném pojištění. Pokud pojistník uzavře klasickou pojistnou smlouvu, pak o vystavení pojistky může pojistitele požádat, ale není povinností pojistitele ji vystavit.²¹

²⁰ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 57

²¹ Zákon o pojistné smlouvě. *Zákony online* [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s67&q67=all>

V praxi je pojistná smlouva krátký právní dokument, protože má adhezní (= formulářovou) formu. To znamená, že pojistník může pojistnou smlouvu akceptovat bez výhrad, ale pokud chce bezpodmínečně pozměnit některá ustanovení ve formulářové smlouvě, pak k uzavření smlouvy nedojde, protože adhezní smlouvu nelze téměř měnit. Pojistitel si tímto také minimalizuje správní náklady.

Pojistná smlouva musí ze zákona 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě obsahovat:

- identifikaci smluvních stran, tedy pojistitele a pojistníka,
- vymezení, zda se jedná o pojištění obnosové nebo škodové,
- identifikaci pojistného nebezpečí a pojistné události,
- výši pojistného, splatnost a způsob jeho placení (jednorázově nebo běžně),
- vymezení pojistné doby, po kterou pojišťovna kryje rizika pojistitele,
- určení oprávněné osoby na pojistné plnění,

Pojistná smlouva zaniká v případě písemné dohody smluvních stran, nejčastěji uplynutím pojistné doby. Způsoby zániku jsou vymezeny v zákoně 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě a patří mezi ně:

- uplynutí doby,
- nezaplacení pojistného,
- dohoda,
- výpověď ze strany pojistitele nebo pojistníka,
- odstoupení od smlouvy ze strany pojistitele nebo pojistníka,
- odmítnutí plnění ze strany pojistitele,
- zánik pojistného rizika, věci, majetkové hodnoty, smrt pojištěné osoby,
- výplata odkupného,
- změnou vlastnictví pojištěného majetku,
- vyjádření nesouhlasu pojistníka se změnou výše pojistného,
- nepřijetí návrhu pojistníka na snížení pojistné částky,
- výpověď pojistitele, nesouhlasí-li pojistník se změnou pojistné smlouvy,
- výpověď pojistitele v případě podstatného zvýšení pojistného rizika.

1.8 Pojišťovny

Pojišťovny jsou finanční instituce a zároveň právní subjekty, které přebírají rizika, nabízejí pojistné produkty a mají od státu oprávnění vykonávat pojišťovací činnost. Státní dozor nad pojišťovnami vykonává stát.

Dělení pojišťoven *dle zaměření činnosti*:²²

- univerzální pojišťovny – pojišťují všechny druhy pojistitelných rizik,
- životní pojišťovny – provozují pojištění rizik, které mají přímou souvislost se životem,
- neživotní pojišťovny – pojišťují rizika, která mají neživotní charakter, nejčastěji komerční pojištění,
- specializované pojišťovny – zaměřují se na určité specifické riziko (např. pojištění právní ochrany),
- kaptivní pojišťovny – zaměřují se pouze na pojištění rizik působících na vlastníka dané pojišťovny, kterým je nejčastěji podnikatelský subjekt. Například velká firma si zřídí sama svou kaptivní pojišťovnu, která kryje následky nepříznivých událostí působících na daný podnik.

Dělení pojišťoven *dle právní formy*:²³

- Státní pojišťovny – jsou zřizovány státem za účelem krytí rizik, které jsou nedostatečně kryty akciovými pojišťovnami, a za účelem podpory podnikání prostřednictvím pojištění. Výsledek hospodaření nese stát.
- Vzájemné pojišťovny – se často označují jako družstevní pojišťovny a vznikají na základě vzájemné pomoci při krytí rizik. Vlastníci pojišťovny jsou současně pojistníky u dané pojišťovny. Pokud se stane škoda jednomu pojistníkovi, ostatní pojistníci by měli být schopni škodu vykrýt pomocí vybraného pojistného. Cílem vzájemných pojišťoven není zisk.
- Akciové pojišťovny – jsou nejrozšířenější v tržní ekonomice. Vlastníkem jsou akcionáři, kteří svými vklady vytvářejí základní kapitál a jejich cílem je dosažení zisku.

²² DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 145 - 146

²³ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 147

1.8.1 Solventnost pojišťoven

Solventnost pojišťovny je její schopnost hradit včas a v dané výši své závazky. Závazky pojišťovny mohou pocházet z uzavřených smluv nebo z provozu pojišťovny. Solventnost každé pojišťovny je nepřetržitě sledována státním dozorem. Problémem je časový nesoulad mezi příjmem pojistného od pojistníka a vyplacením pojistného plnění. Solventnost pojišťovny ovlivňuje:²⁴

- cena produktů pojišťovny v porovnání s velikostí pojistného plnění,
- rezervy pojišťovny spolu se zajištěním,
- diverzifikace portfolia z investovaných přijatých pojistných plnění,
- kapitálová přiměřenost pojišťovny.

Solventnost upravuje zákon o pojišťovnictví 277/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (§ 76-79). Pro zajištění stability a bezpečnosti byla zavedena Solvency I a Solvency II.

Solvency I udává vztah mezi základním kapitálem pojišťovny a vlastními rezervami. Sleduje disponibilní míru solventnosti, požadovanou míru solventnosti a minimální garanční fond. Pokud je disponibilní míra solventnosti větší než požadovaná míra solventnosti, pak je pojišťovna označena za solventní. V opačném případě zasahuje státní dozor nad pojišťovnictvím.²⁵

Solvency II hodnotí solventnost komplexněji a je tvořena třemi pilíři:²⁶

- stanovení minimálního kapitálového požadavku – principy kalkulace, velikost minimálního kapitálu, investiční pravidla,
- zavedení kontrolních procesů – proces vnitřního i vnějšího dohledu,
- tržní disciplína – zvýšení transparentnosti, zveřejňování informací.

1.8.2 Pojišťovací zprostředkovatelé

Pojišťovací zprostředkovatelé jsou samostatné podnikatelské subjekty. Jejich cílem je zprostředkovat uzavření pojistné smlouvy mezi pojišťovnou a pojistníkem za úplatu, která je označována jako provize. Pojišťovací zprostředkovatel je fyzická nebo právnická osoba.²⁷

²⁴ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 87

²⁵ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 88 - 89

²⁶ Solvency II důsledky pro řízení rizik v pojišťovnictví. *Systém online* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.systemonline.cz/clanky/solvency-ii-dusledky-pro-rizeni-rizik-v-pojistovnictvi.htm>

Pro potencionálního pojistníka je výhodné využít služeb pojišťovacího zprostředkovatele z následujících důvodů:

- přehled pojišťovacího zprostředkovatele na pojistném trhu, znalost konkrétních nabízených produktů,
- jednodušší orientace na pojistném trhu, znalost aktuální situace a nových produktů,
- nižší náklady na uzavření pojistné smlouvy při dané kvalitě služeb zprostředkovatele.

1.9 Zajištění

Jedním z nástrojů udržování solventnosti pojišťoven je zajištění, které poskytují zajišťovny. Zajišťovny jsou instituce, zabývající se zajišťovací činností. Zajištění lze definovat jako pojištění pojišťoven a jeho hlavním úkolem je vertikální dělení rizika a zároveň zvyšování stability pojistitele, protože zmenšuje jeho finanční důsledky. Zajištění dále umožňuje:²⁸

- homogenitu pojistného kmene – pojistitel předá zajistiteli ke krytí specifická rizika, například velká rizika,
- pojišťování rizik přesahujících možnosti pojistitele – pojistitel je schopen krýt velká rizika,
- pojišťování nových rizik – rozšiřování nabídky pojistných produktů.

Pojmy užívané v zajištění:²⁹

- zajistník – subjekt, který odevzdá riziko do zajištění, nejčastěji je zajistníkem pojišťovna a může být označována také jako prvopojistitel nebo cedent,
- zajistitel – subjekt, který přijímá riziko od zajistníka, zavazuje se krýt tato rizika. Nejčastěji je zajistníkem příslušná zajišťovna,
- cese – postoupení přesně definované části rizika do zajištění,
- vlastní vrub – část rizika, kterou nese zajistník. Jsou to rizika, která se rozhodl krýt bez využití zajištění,
- zajistné – úplata zajistiteli za přenos rizik.

²⁷ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 148

²⁸ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 68

²⁹ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 67

Mezi druhy zajištění patří zajištění fakultativní, obligatorní, fakultativně-obligatorní a obligatorně-fakultativní.

Fakultativní zajištění se uzavírá jednotlivě pro každý pojistný vztah. Pojistitel se dobrovolně rozhoduje, která rizika předá do zajištění. Zajistitel daná rizika vyhodnotí a rozhodne se, která rizika do zajištění skutečně přijme. Mezi pojistitelem a zajistitelem tedy existuje volný vztah. Fakultativní zajištění je nejstarším typem zajištění a je také finančně náročným typem z hlediska administrativy.³⁰

Obligatorní zajištění se uzavírá formou rámcové smlouvy mezi pojistitelem a zajistitelem, která má dlouhodobý charakter. Ve smlouvě jsou definována rizika stejného druhu, která jsou automaticky podstoupena do zajištění. Administrativní náklady jsou velmi nízké, rámcové smlouvy se aktualizují jednou ročně.³¹

Fakultativně-obligatorní zajištění je dražší druh zajištění, protože pojistitel se rozhoduje, která rizika chce předat do zajištění, ale zajistitel je povinen daná rizika vzít do zajištění.³²

Obligatorně-fakultativní zajištění udává povinnost pojistiteli odevzdat rizika do zajištění, ale zajistitel je může i nemusí akceptovat. V praxi se nejčastěji obligatorně-fakultativní zajištění užívá jako doplněk obligatorního zajištění.³³

Zajištění lze v praxi aplikovat v několika formách:

- **Proporcionální zajištění** – pojistné, pojistná částka i pojistné plnění se dělí mezi pojistitele a zajistitele v předem sjednané proporci. Neodvívá se od výše škody. U *kvótového zajištění* je stanoveno procento, které je zajistitel povinen krýt a které je pojistitel povinen odevzdat zajistiteli z pojistného. Nejčastěji se užívá u malých škod. *Excendentní zajištění (surplus)* využívá vlastního vrubu pojistitele. Všechny částky vyšší než vlastní vrub kryje zajistitel.³⁴
- **Neporcionální zajištění** – plnění zajistitele je závislé na výši vzniklé škody. Pojistitel má určenou prioritu, a pokud je škoda vyšší než pojistitelova priorita, hradí zajistitel část škody. *Zajištění Excess of loss* se využívá na ochranu pojistitele před katastrofálními škodami nebo škodami, které se v rámci jedné pojistné události staly vícekrát (např. při povodních vytopení domů). Proto je také označováno jako XL zajištění nebo zajištění škodního nadměrku). *Zajištění Stop*

³⁰ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 69

³¹ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 69

³² DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 69

³³ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 69

³⁴ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 70 - 71

loss je užíváno jako ochrana před velkým počtem pojistných událostí za určitý čas. Výše škod může být různá. Označuje se také jako SL zajištění nebo zajištění nadměrku škodovosti. U *zajištění ECOMOR* hradí zajistitel část škod, které přesáhnou *n*-tou nejvyšší škodu (např. desátou nejvyšší škodu). U *LCR zajištění* je zajistitel povinen uhradit nejvyšší škodu nebo určitý počet nejvyšších škod a to v plné výši.³⁵

1.10 Právní předpisy upravující pojišťovnictví

Pojišťovnictví je upravováno určitými právními předpisy a pro rok 2013 je platnou legislativou:³⁶

- Zákon č. 277/2009 Sb., zákon o pojišťovnictví.
- Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelny a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovny a obchodníky s cennými papíry finančních konglomerátch a o změně některých dalších zákonů.
- Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí),
- Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě).
- Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).

Prováděcí předpisy pojišťovnictví v ČR:³⁷

- Vyhláška č 359/2010 Sb., o způsobu předkládání, formě, náležitostech výkazů pojišťovny a zajišťovny. Vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2011.
- Vyhláška č. 434/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví.

³⁵ DUCHÁČKOVÁ EVA, Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, Praha: Ekopress, r. 2009, str. 72 - 73

³⁶ Ministerstvo financí ČR, [online], [cit. Pojišťovnictví – Platná legislativa, 2012-11-21], dostupný na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pojistovnictvi_cr.html

³⁷ Ministerstvo financí ČR, [online], [cit. Pojišťovnictví – Platná legislativa, 2012-11-21], dostupný na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pojistovnictvi_cr.html

- Vyhláška č. 347/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o finančních konglomerátech.
- Vyhláška 582/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí.
- Vyhláška č. 205/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).
- Vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

2 ŘÍZENÍ PODNIKATELSKÝCH RIZIK

Podnikání vyžaduje investici majetku a cílem takové investice je dosažení zisku. Riziko podnikání představuje možnost ztráty investice nebo části zisku, které může skončit i krachem. Je důležité rizika řídit, tedy eliminovat je samotné nebo jejich důsledky z následujících důvodů:³⁸

- ochrana investic a zisků,
- stabilizace ekonomické úrovně podnikatelů,
- stabilizace ekonomické úrovně zaměstnanců,

Podnikatelské subjekty mohou chápat pojistné jako investici, která se obratem vrátí, pokud dojde k rozsáhlejší škodě.

2.1 Risk management

Risk management je speciální obor zabývající se řízením rizik, který vznikl na základě snahy zvládnout riziko pomocí určitých vědních přístupů za cílem minimalizovat náklady na zajištění bezpečné činnosti. Risk management dělí riziko do následujících kategorií:³⁹

- *Tržní riziko* – riziko ztráty finančních prostředků, které je zapříčiněno změnou hodnoty nebo cenou aktiv například při změně devizových kurzů cen akcií, inflace.
- *Úvěrové riziko* – potencionální riziko vyplývající z nedodržení smluvených finančních závazků, například nesplacení půjčky.
- *Riziko likvidity* – riziko, že daný subjekt nebude schopen hradit v řádném termínu své finanční závazky a také nebude schopen získat prostředky přeměnou jiných složek. Příkladem může být zaplacení dodavateli nebo vyplacení spořicího účtu.
- *Operační riziko* – riziko interní chyby u podnikatelského subjektu, selhání zaměstnance nebo systému. Příkladem může být zpronevřčení peněz ze strany zaměstnance nebo kolaps počítačové sítě.
- *Pojistně-technické riziko* – riziko vyplývající z nesprávného výpočtu výše pojistného nebo pravděpodobnosti daného rizika a tím způsobené finanční ztráty pojišťovny.

³⁸ Podnikatelská rizika. *Managementmania* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/podnikatelska-rizika>

³⁹ Články, rozhovory. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2003/cl_03_030327a.html

2.1.1 Fáze řízení rizik

Risk management je složen z několika činností, které vedou k minimalizaci ztrát z možné realizace rizika a lze je rozdělit do pěti fází⁴⁰:

- Identifikace rizikových faktorů – první fáze obsahuje stanovení faktorů rizika, které by mohly nepříznivě ovlivnit hospodářské výsledky nebo kritéria ekonomické efektivity projektu. K identifikaci rizikových faktorů mohou sloužit skupinové diskuze, pohovory s experty nebo kontrolní seznamy s přehledem potenciálních rizikových faktorů. Nejprve je projekt rozčleněn do dílčích činností, které jsou však vzájemně propojené a návazné. Dále jsou stanoveny oblasti, ve kterých je podnik zranitelný. Slouží k vymezení potenciálních problémů, které vyplývají z realizace a provozování projektu. Poslední částí první fáze je zpochybnění významných faktorů, které působí nepříznivě na projekt a v minulosti byly považovány za jisté. Fáze identifikace rizikových faktorů je ukončena písemným záznamem, který obsahuje všechny faktory rizika, které mohou ohrozit projekt a následně celý podnik.
- Stanovení významnosti faktorů rizika – z první fáze je možné identifikovat velký počet faktorů rizika, proto je nutné stanovit významnost zjištěných faktorů a dále pracovat jen s těmi nejvýznamnějšími, které získáme z expertního hodnocení nebo analýzy citlivosti. *Expertní hodnocení* rizikových faktorů stanovuje významnost na základě pravděpodobnosti výskytu faktoru a velikosti nepříznivých dopadů na projekt. *Analýza citlivosti* je vhodná v případech, kdy podnik používá počítačové systémy pro rozhodování o finančním plánování nebo investicích. Analýza citlivosti je rychlá a je schopna zjistit, jak se mění klíčové ekonomické kritérium při změně rizikového faktoru o určité procento. V praxi je tedy nutné uskutečnit několik výpočtů a v každém z nich měnit pouze jeden rizikový faktor a zbylé veličiny ponechat neměnné. Nejvýznamnější rizikové faktory jsou ty, na jejichž stejné relativní změny je zvolení ekonomické kritérium nejcitlivější.
- Stanovení velikosti rizika – za použití kvantitativních nebo kvalitativních metod. *Kvantitativní metody* užívají ke zjištění velikosti rizika základní statistické charakteristiky, proto je nutné určit rozdělení pravděpodobnosti ekonomického kritéria, které je vhodné pro hodnocení projektu (např. zisk). Mezi základní

⁴⁰ Fotr, Jiří, Souček, Ivan. Podnikatelský a investiční rozhodování. Grada Publishing, Praha 2005, ISBN 80-247-0939-2, s.141

charakteristiky patří rozptyl, směrodatná odchylka a variační koeficient. Stanovení míry rizika je složitý proces a předpokládá využití nástrojů rizikového rozhodování, mezi které patří počítačové simulace, rozhodovací matice a stromy nebo pravděpodobnostní stromy. Metoda je výhodná z hlediska vyjádření rizik ve finanční podobě. *Kvalitativní metody* užívají ke zjištění velikosti rizika charakteristiky, které poskytují informaci o míře rizika celého projektu. Metoda předpokládá, že intenzita nepříznivých dopadů je závislá na flexibilitě projektu a jeho odolnosti vzhledem k nepříznivým změnám podnikatelského okolí. Dále je vytvořen varovný scénář, který obsahuje finanční stabilitu podniku a stanovuje hospodářský výsledek, který je pak ukazatelem finanční stability za nepříznivých podmínek. Varovný scénář by měl být realistický, ale také obsahovat nejhorší možnou variantu vývoje rizikových faktorů. Proto je jeho konstrukce složitá. Kvalitativní metody je vhodné aplikovat v případech, pokud jsou dostupné zkušenosti a znalosti. Jinak může dojít k chybám a varovný scénář by byl nepřesný a zavádějící.

- Prevence a snižování rizika – důležité je hodnocení velikosti rizika vzhledem k velikosti podniku, finanční stabilitě a v neposlední řadě také k manažerským postojům proti riziku. Existují dva druhy opatření proti riziku – ofenzivní a defenzivní. *Ofenzivní opatření* v sobě zahrnují především preventivní postupy, jejichž cílem je omezit příčiny rizik, aby se snížil výskyt nebo pravděpodobnost situací, které mají negativní dopad na projekt. Podnik musí zvolit správnost strategii vyplývající ze strategické analýzy, rozvíjet své dominantní stránky, zlepšovat pružnost v důsledku rychlých reakcí na změny vnitřního a vnějšího okolí. Defenzivní opatření jsou orientovány na snižování nepříznivých dopadů rizika na přijatelnou míru.⁴¹
- Příprava plánu korekčního opatření – řešení nepříznivých situací v okamžiku jejich výskytu lze označit za opožděnou reakci, která může vést ke značným ztrátám. A plán korekčního opatření je nejvhodnějším nástrojem právě pro takové případy. Plán korekčního opatření je účelné zpracovávat pro případné kritické situace. Umožňuje pohotové a efektivní řešení, pokud jsou splněny předpoklady, mezi které patří sledování významných rizikových faktorů, stanovení podmínek pro aplikaci

⁴¹ Fotr, Jiří. Jak hodnotit a snižovat podnikatelské riziko. Management Press, Praha 1992, ISBN 80-85603-06-3, s.17

plánu korekčních opatření a vytvoření finančních rezerv, které budou čerpány při realizaci plánu korekčních opatření.⁴²

2.2 Metody řízení rizik

Hlavním cílem podnikání je dosažení zisku. Aby došlo k realizaci hlavního cíle, je nutné zvyšovat pravděpodobnost dosažení úspěchů tak, že s rizikem pracujeme systematicky od začátku podnikatelské činnosti. Mezi základní směry snižování rizik patří:⁴³

- Transfer (= přesun) je vhodný použit u rizik, které mají nízkou pravděpodobnost realizace, ale katastrofální dopad. Výhodou jsou nízké náklady transferu (např. pojistné) a nejčastějším reprezentantem je právě pojištění.
- Retence (= zadržení) se týká rizik a nízkou pravděpodobností i nízkými důsledky. Zde je transfer zbytečný, firma při realizaci rizika téměř nepocítí ztrátu. Retence může být vědomá i nevědomá a vychází z velkého počtu drobných rizik, která je těžké rozpoznat a obsáhnout.
- Redukce (= snížení) je vhodným nástrojem u rizik, které mají vysokou pravděpodobnost a jejichž transfer by byl tedy nákladný. Ale dopad při realizaci rizika by byl nízký. Zde je snaha o odstranění příčin vzniku rizika.
- Vyhnout se doporučuje hlavně v případech, kdy není možné zredukovat vysokou pravděpodobnost rizika nebo velikost důsledků. Taková rizika jsou nepojistitelná a podnikatel by se jim měl vyhnout, protože v případě realizace by mohlo dojít k rozsáhlým ztrátám, které by vedly ke krachu.

2.2.1 Nejčastější metody řízení podnikatelských rizik

Mezi základní metody řízení rizik patří diverzifikace, flexibilita, sdílení rizika, pojištění, využívání síly, vytváření rezerv a franchising⁴⁴.

Diverzifikace je nejčastější metodou, kterou podniky využívají pro eliminaci nepříznivých důsledků rizika. Tradičně byla a je používána v oblasti investování. Základním cílem je rozložení rizika na co možná největší základnu. V podniku dochází s rozšířením sortimentu

⁴² Fotr, Jiří, Souček, Ivan. Podnikatelský záměr a investiční rozhodování. Grada Publishing, Praha 2005, ISBN 80-247-0939-2, s. 188

⁴³ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 130

⁴⁴ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 152-160

k produkci dalších druhů výrobků. Cílem diverzifikace je zvýšení poptávky po jednom produktu firmy při pokladu poptávky po jiném produktu firmy, tedy zajistit, aby jednotlivé prvky a činnosti podniky nebyly provázané a závislé a pravděpodobnost současného neúspěchu minimální. Než podnik aplikuje diverzifikaci, měl by provést strategickou analýzu oboru s cílem zjistit její atraktivitu a konkurenci, nákladovou analýzu a otestovat výhodnost diverzifikace z hlediska konkurenční výhody. Diverzifikaci lze měřit například Herfindalovým indexem cenové diverzifikace.⁴⁵

Vertikální diverzifikace upravuje riziko vyplývající ze závislosti na dodavatelích při rozšíření výroby podniku na straně vstupů a na straně výstupů snižuje riziko nesolventních odběratelů.

Horizontální diverzifikace rozšiřuje výrobu o další výrobky různé povahy, které mají doplňkovou funkci nebo mohou vycházet ze znalostí a zkušeností firmy. Takovou diverzifikaci lze označit za *příbuznou diverzifikaci* a jejími rysy jsou výrobky s podobným know-how, technologické zkušenosti a marketingové možnosti. Nevýhodou je spojitost oborů a úzká specifikace, která má za důsledek užší základnu diverzifikace.

Diverzifikace do nepříbuzných oborů mění výrobní i obchodní strategii. Cílem podniku je orientace na jiné obory, než ve kterých dosud působil. Nové podnikatelské aktivity se velmi liší od původních. Např. vlastník sítě kaváren si otevře cestovní kancelář.

Geografická diverzifikace je založena na zakládání poboček v jiných oblastech z důvodů lepší strategické polohy, levnější přepravy surovin, většího počtu potencionálních zákazníků nebo daňového zvýhodnění. Geografická diverzifikace snižuje politická, kurzovní nebo jiná ekonomická rizika.⁴⁶

Flexibilita (= pružnost) je schopnost podniku reagovat na změny rychle, efektivně a tím minimalizovat nepříznivé dopady změn. Nejpodstatnější je reagovat v nejkratší možné době. Především slouží ke snížení tržních rizik spojených s kolísáním poptávky a prodejních cen. Dále snižuje rizika vyplývající s dostupností surovin a jejich cenovou úrovní. Flexibilita je důležitým prvkem v samotné organizační struktuře podniku a jejího řízení, manažerských rozhodnutích, minimalizaci fixních nákladů nebo tvorbě strategie. Flexibilitu podniku je možné zajistit vytvořením pružného organizačního uspořádání podniku, režijním charakterem fixních nákladů, využíváním různých forem pronájmu (např. leasing) a také výrobními

⁴⁵ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 154

⁴⁶ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 154-155

zařízeními s univerzálním charakterem, které umožňují zpracovávat širší škálu surovin nebo materiálů a využívat hned několik druhů energií.⁴⁷

Sdílení rizika je metoda snižující riziko v důsledku jeho rozdělení mezi více účastníků podnikatelské činnosti přičemž stupeň formy spolupráce obchodních partnerů se může značně lišit (např. volné sdružení několika firem, strategické aliance nebo vytvoření velkého společného podniku). Sdílení rizika je vhodnou metodou pokud chce podnik realizovat nákladný podnikatelský záměr, jehož cílem je maximalizace podílu na trhu. Výhodou je využívání silných vlastností všech zúčastněných, lepší pozice pro získání dodatečného financování od bankovních institucí a zachování finanční stability také při neúspěchu jednoho partnera. Nevýhodou jsou dodatečná rizika vyplývající z odlišných názorů a také dělení zisku. Mezi právní formy, které vzniknou vytvořením společného subjektu, patří založení nové firmy jako dceřiné společnosti partnerů, vytvoření holdingové struktury, soukromoprávní korporace, účelové sdružení majetku, smlouvy o tichém společenství, aj.⁴⁸

Pojištění je speciální metodou přenosu rizika a z historického hlediska také nejstarší. Jedná se o přenos negativních důsledků při realizaci rizika na jiný subjekt, kterým se zabývá pojišťovací činností. Pojistitel přebírá důsledky rizika od pojistníka (např. podnik) a za tuto službu požaduje úplatu, pojistné. Riziko musí být měřitelné pravděpodobností a v pojistné smlouvě je přesně definováno, která rizika pojistitel kryje a za jakou cenu. Principem pojištění je směna rizika velké ztráty za jistotu malé ztráty, kterou se rozumí pojistné.

Využívání síly je nejčastější u velkých dominantních podniků s majoritním podílem na trhu, kteří využijí své postavení a konkurenční výhody k eliminaci rizik přes nátlakové organizace spojené s legislativní činností nebo obchodním omezením.

Vytváření rezerv je základní metoda, ve které si podnik vytváří vlastní aktiva, která bude čerpat pouze za mimořádných a předem stanovených okolností. Představují částku peněz, kterou bude muset podnik v budoucnu vydat, a snižují tedy vykazovaný zisk. Vytvořené rezervy mohou být peněžního nebo materiálového charakteru. Materiálová aktiva eliminují výkyvy dodavatelů a finanční aktiva slouží k překlenutí období, ve kterém má podnik nedostatek volných finančních prostředků a hrozí mu platební neschopnost. V praxi mají

⁴⁷ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 155

⁴⁸ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 156-157

rezervy podobu termínovaných vkladů, pokladničních poukázek, vysoce likvidních cenných papírů nebo depozitních certifikátů.⁴⁹

Franchising je z marketingového hlediska systém distribuce zboží, služeb nebo technologií. Jeho základem je součinnost mezi finančně oddělenými nezávislými subjekty. Existuje zde vztah mezi franchisorem a franchisanty. Franchisor je v pozici poskytovatele a je kompetentní udělit franchisantům právo provozovat jistou obchodní činnost. Franchisant je v pozici příjemce a jeho povinností je provozovat danou obchodní činnost v souladu s koncepcí franchisora, který má s obchodováním více zkušeností a tím snižuje riziko.⁵⁰

2.3 Řízení podnikatelských rizik pojištěním

Pojištění je nejstarším metodou řízení podnikatelských rizik. Každý podnik je vystaven působení rizik, které se vzájemně liší. V případě realizace některého z nich se může podnik dostat do velkých problémů. Existuje část podnikatelů, kteří považují pojištění za zbytečné, ekonomicky nevýhodné a řídí rizika jiným způsobem nebo vůbec. Další skupinou podnikatelů z hlediska využívání pojištění jako nástroje k řízení rizik jsou ti, kteří si pojištění sice sjednají, ale pokud se dostanou do finančních potíží, pak svá pojištění stornují a případná nečekaná škoda může znamenat ukončení činnosti. Novým trendem je rostoucí počet podnikatelů chápajících pojištění jako nejvhodnější nástroj pro řízení podnikatelských rizik nízkou pravděpodobností realizace, ale vysoce negativními důsledky na podnikání.⁵¹

Oblast podnikání je velmi široká a nelze přesně určit, které podnikání je nejrizikovější mezi všemi ostatními. Každé podnikání má svá specifická rizika v podobě vysoké rizikovosti požáru, odcizení nebo z hlediska odpovědnosti za škodu.

2.3.1 Význam pojištění pro ekonomické subjekty

Význam pojištění má široký profil a roste v obdobích krize, jelikož zaručuje stabilitu podniku a je tvořen třemi hlavními segmenty:⁵²

⁴⁹ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 160

⁵⁰ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 160

⁵¹ Chyba, která může i malé podnikatele zruinovat. *Peníze* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni-podnikatelu/42334-chyba-ktera-muze-i-male-podnikatele-zruinovat>

⁵² Význam pojištění. *EDU Univerzita Hradec Králové* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://edu.uhk.cz/~jindrvo1/files/pojis/texty/02_Vyznam_pojisteni.pdf

- Stabilizace ekonomické úrovně všech činností podnikatelské sféry, občanů a státu – je důležité, aby podniky byly stabilní, příliš se nezadlužovali a nekrachovali, protože špatná stabilita podniku má vliv na jeho zaměstnance ale i stát.
- Ovlivňování tržní ekonomiky – stabilizací jednotlivých subjektů je příznivě ovlivněna celá tržní ekonomika.
- Vytváření nových pracovních příležitostí – lze chápat ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je vytváření nových pracovních míst v oblasti pojišťovnictví a druhým je nárůst pracovních míst vyplývající ze stability a profitu podniku.

Pro většinu podnikatelů je ovšem rozhodujícím faktorem pro uzavření pojištění jeho cena spolu s intenzitou. Kvalita pojistné ochrany je však opomíjena. Význam pojištění roste s jeho kvalitou a diverzifikací. Každý podnik by měl mít uzavřené pojistné smlouvy ve více pojišťovnách a tím diverzifikovat i riziko krachu ze strany pojišťoven, které snižují pojistné a zvyšují míry zhodnocení někdy za cenu nekvalitních a neúplných krytí škod.⁵³

2.3.2 Možnosti pojištění podnikatelských rizik

Podnikatelská rizika jsou nejčastěji kryta šesti základními druhy pojištění:

- **Pojištění majetku** – podnik pojišťuje svůj majetek před negativními důsledky nahodilosti. Především se jedná o pojištění nemovitostí, které jsou vystaveny velkému množství nebezpečí (např. požár, povodeň, vandalismus, vodovodní škody). Mezi nejčastější majetková pojištění v oblasti podnikání patří pojištění nemovitého majetku (např. živelní pojištění, krádež, loupež), pojištění movitého majetku (např. živelní pojištění, krádež, loupež), pojištění elektronických zařízení, strojů a strojních zařízení, stavebních a zemědělských zařízení a v neposlední řadě i pojištění montážních a stavebních rizik. V praxi je nejčastější chybou podhodnocení majetku podniku nebo dokonce neznalost jeho ceny a důsledkem je nepřesně stanovená pojistná částka v pojistné smlouvě. Pak může docházet k podpojištění, tedy podnikatelské ztráty nejsou zcela kryty. Další závažnou chybou je nezálohování účetních dat mimo místo pojištění (např. podnikatel má pojištěnou budovu s celou administrativou, která shoří a podnikatel se dostane do důkazní nouze vůči pojistiteli).⁵⁴

⁵³ Únor - měsíc pojištění, slevy milujeme, ale pohodlí víc. *Peníze* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni/250188-unor-mesic-pojisteni-slevy-milujeme-ale-pohodli-vic>

⁵⁴ Jaká pojištění by podnikatelé neměli opomenout. *Podnikatel* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/jaka-pojisteni-by-podnikatele-nemeli-opomenout>

- **Pojištění vozidel (flotily)** – samostatným okruhem je pojištění vozidel podniku, které zahrnuje havarijní pojištění, hromadní flotilové pojištění, které je finančně výhodnější než individuální pojištění pro každé vozidlo, které podnik vlastní. Dále pojištění čelních skel, pojištění právní ochrany vozidla, pojištění zavazadel a sedadel, pojištění náhradního vozidla a strojní pojištění. Povinné pojištění z provozu motorových vozidel upravuje zákon č. 168/199 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.⁵⁵
- **Pojištění všeobecné odpovědnosti za škodu** – chrání pojištěného pro případ škody, která vznikne v důsledku jeho podnikatelské činnosti jinému subjektu. Patří sem odpovědnostní pojištění za škodu vzniklou jinému na zdraví nebo usmrcení, majetkové poškození věci i jejím zničením nebo pohřešování, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou managementem společnosti, povinné pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou v důsledku havárie a pojištění odpovědnosti silničního dopravce. Pokud zaměstnává podnik alespoň jednoho zaměstnance, musí se pojistit pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání dle vyhlášky č.410/2009 Sb..⁵⁶
- **Pojištění přerušení provozu** – tvoří doplňkovou funkci k pojištění majetku nebo strojů. V případě vzniku škody zabezpečí plynulý provoz podniku a jeho další rozvoj do doby, než se podnik dostane na předešlou úroveň postavení na trhu. Pojištění přerušení provozu se vztahuje na provozní zisk a fixní náklady podniku. Patří sem pojištění přerušení provozu v důsledku živelních katastrof, vloupání, poškození nebo odcizení majetku a celá řada dalších. U pojištění přerušení provozu se často aplikuje Allrisk pojištění, které je komplexního charakteru a kryje všechna rizika, která nejsou z pojistné smlouvy výslovně vyloučena.⁵⁷
- **Pojištění mezinárodního obchodu** – především u větších podniků, ve kterých převažuje mezinárodní obchod. Nejčastěji se jedná o pojištění zahraničních přeprav zásilek, pojištění rizik zahraničněobchodních operací (např. proti sociálním nebo válečným konfliktům), pojištění úvěrových rizik (např. proti platební neschopnosti

⁵⁵ Povinné ručení. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_povinne_ruceni.html

⁵⁶ Reforma, otázky, účetní metody, postupy. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_reforma_vf_otazky_ucetni_metody_postupy_61686.htm

⁵⁷ Pojištění přerušení provozu. *Pojištění* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z:

<http://www.pojisteni.com/informace/pojisteni-podnikatelu/pojisteni-preruseni-provozu/>

dlužníka nejen v mezinárodním obchodu), pojištění investic a jednorázových akcí.⁵⁸

- **Povinně smluvní pojištění profesní odpovědnosti** – je speciálním případem pojištění všeobecné odpovědnosti za škodu a konkrétně se jedná o pojištění advokáta (85/1996 Sb.), auditora (254/2000 Sb.), autorizované osoby (22/1997 Sb.), autorizovaného architekta, autorizovaného inženýra a technika činného ve výstavbě (360/1992 Sb.), daňového poradce (523/1992 Sb.), dražebníka (26/2000 Sb.), energetického auditora (406/2000 Sb.), lékaře, stomatologa a lékárníka (220/1991 Sb.), nestátního zdravotnického zařízení (160/1992 Sb.), notáře (358/1992 Sb.), oceňovatele majetku (455/1991 Sb.), osoby pověřené výkonem sociálně právní ochrany dětí (359/1999 Sb.), patentovaného zástupce (237/1991 Sb.), pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře (159/1999 Sb.), pojišťovacího nebo zajišťovacího makléře a pojišťovacího agenta (363/1999 Sb.), poskytovatele některých investičních služeb (591/1992 Sb.), provozovatele drážní dopravy na dráze regionální a celostátní (266/1994 Sb.), provozovatele námořního plavidla (23/1962 Sb.), při výkonu práva myslivosti (23/1962 Sb.), soudního exekutora (120/2001 Sb.), správce konkurzní podstaty (328/1991 Sb.), veterinárního lékaře (381/1991 Sb.), vzniklé v důsledku závažné havárie (353/1999 Sb.), z provozu jaderných zařízení (18/1997 Sb.), z provozu letadla a poskytování letové provozovací služby (49/1997 Sb.), z provozu plavidla definovaného vyhláškou (114/1995 Sb.), z provozu vozidla (168/1999 Sb.), zadavatele klinického hodnocení veterinárního léčiva (79/1997 Sb.) a zadavatele klinického hodnocení zdravotnického prostředku (123/2000 Sb.).⁵⁹

2.3.3 Výluky z pojištění

Ve výlukách jsou definovány události, na které se dané pojištění nevztahuje a je třeba sjednat jiný druh pojištění, nebo je pojišťovny nemají ve své nabídce produktů. Výluky z pojištění jsou události, za které pojišťovna nepřebírá riziko a patří mezi ně nejčastěji úmyslně způsobené škody nebo škody vzniklé hrubou nedbalostí, škody vzniklé z pracovněprávních vztahů (ty už jsou vymezeny v povinném pojištění zaměstnanců proti pracovnímu úrazu), škody způsobené provozem vozidla (již v zákoně č. 168/199 Sb.

⁵⁸ SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6, s. 158-159

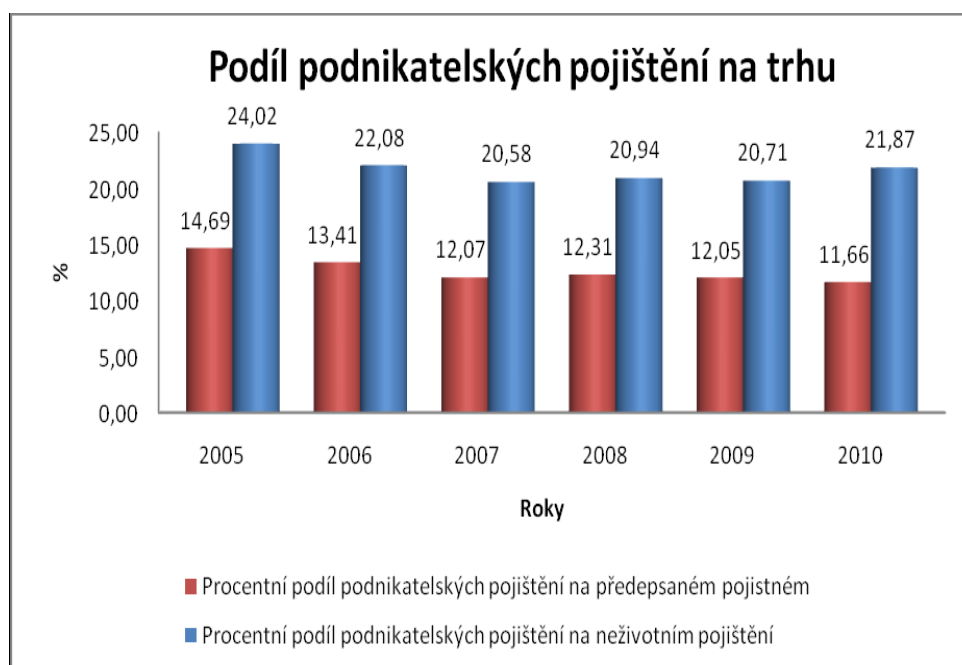
⁵⁹ Pojištění profesní odpovědnosti a osob samostatně výdělečně činných. *Vachtová* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.vachtova.cz/ekonomika/pojistovnictvi/214-pojisteni-profesni-odpovednosti-a-osvc>

o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), škody z odpovědnosti převzatou nad rámec stanovený právním předpisem nebo danou v pojistné smlouvě, pokuty a penále.⁶⁰

2.4 Pojistný trh podnikatelských rizik v ČR

Kvůli současným potížím v oblasti podnikatelské činnosti roste zájem o pojištění podnikatelských rizik, především o pojištění majetku a odpovědnosti. Český pojistný trh zaznamenal nárůst oproti loňskému roku o 1,7 %. Zájem o uzavření pojištění odpovědnosti vzrostl o 30 % od začátku ekonomické krize. Také struktura pojištěných ekonomických subjektů prošla výraznou změnou. Před ekonomickou krizí byly pojištěny převážně velké korporace a dnes se pojišťují i drobní živnostníci

Podnikatelské pojistky jsou na českém pojistném trhu v největší proporcí.⁶¹

Obrázek 1: Podíly podnikatelských pojištění na domácím trhu

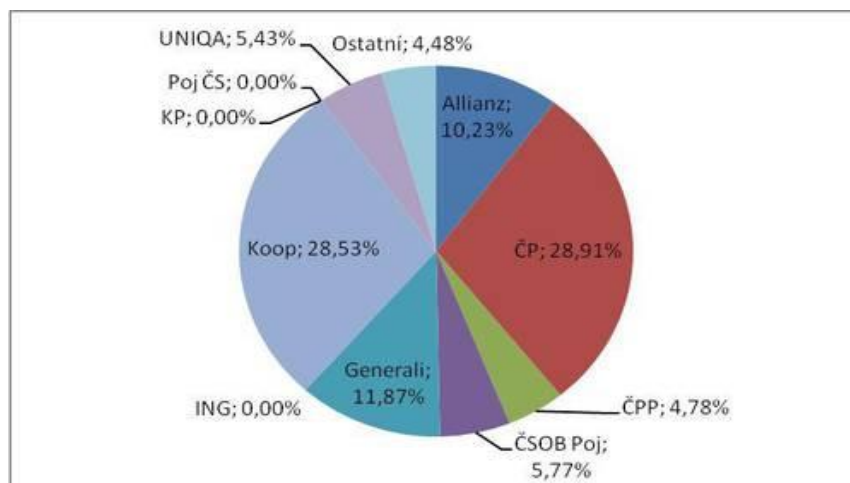
Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

2.4.1 Podíly tuzemských pojišťoven na domácím trhu

Pojištění podnikatelských rizik je specifickou oblastí pojištění a na tuzemském trhu nabízejí podnikatelské pojištění Česká pojišťovna, Kooperativa, Generali, Allianz, ČSOB pojišťovna, UNIQUA, Česká podnikatelská pojišťovna a jiné. Každá pojišťovna zaujímá procentní podíl na trhu s podnikatelskými pojištěními.

⁶⁰ Výluky z pojištění. *Pojištění* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.pojisteni.cz/clanky/a/125/vyluky-z-pojisteni.html>

⁶¹ Podnikatelé táhnou pojistný trh. *O pojištění* [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vyvoj-trhu/podnikatele-tahnou-pojistny-trh/>

Obrázek 2: Aktuální procentní podíly pojišťoven na trhu s podnikatelským pojištěním

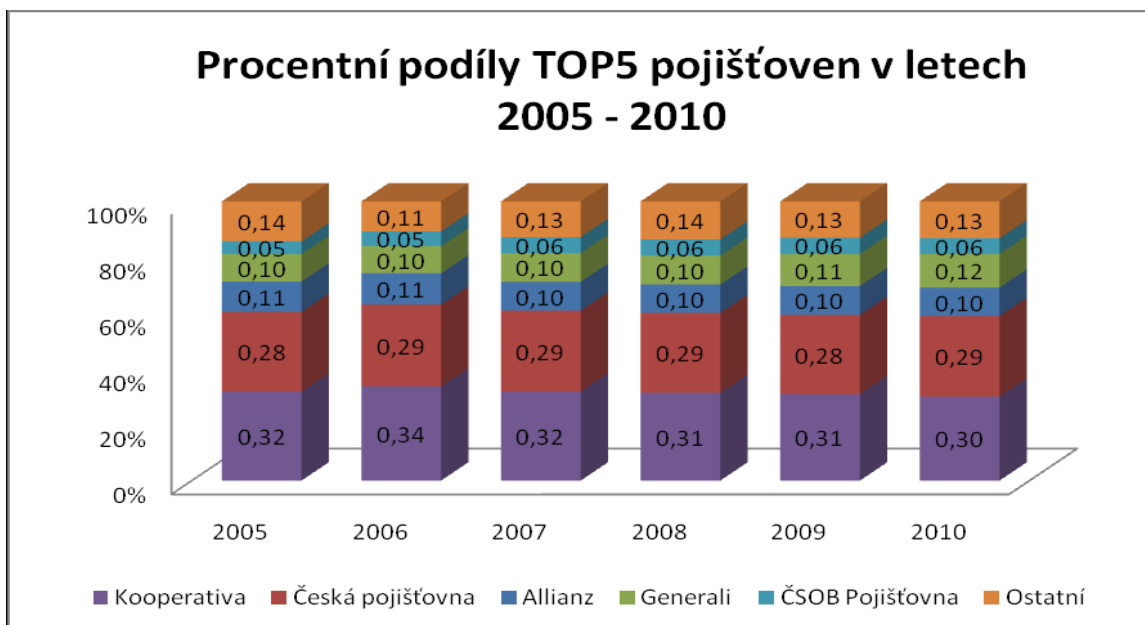
Zdroj: upraveno podle ⁶²

V oblasti podnikatelských pojištění za rok 2011 ztratila pojišťovna Kooperativa svoje vedoucí postavení, které si držela od roku 2005. Vedoucím pojistitelem ve sféře pojištění podnikatelských rizik se stala Česká pojišťovna, která zaznamenala nárůst o 2,1 % na předepsaném pojistném. Naopak Kooperativa zaznamenala pokles předepsaného pojistného o 3,3 % a posunula se na druhé místo za Českou pojišťovnu. Třetí nejsilnější pojišťovnou je stabilně od roku 2010 pojišťovna Generali, která stagnovala. Pojišťovna Allianz si také uchovala svůj tržní podíl a zaznamenala nárůst předepsaného pojistného o 2,1 %. Ostatní pojišťovny posílily. Např. ČSOB pojišťovně vzrostlo předepsané pojistné o 5,6 % a také tržní podíl, pojišťovně UNIQUA také zrostl tržní podíl a nárůst předepsaného pojistného byl 9,4 %. Menší pojišťovny celkově také posílily (např. Wüstenrot, Triglav).⁶³

Procentní podíly na trhu s podnikatelskými pojištěními byly od roku 2005 do roku 2010 následující:

⁶² Ani podnikatelské pojištění nezachránilo trh od poklesu. *O pojištění* [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vyvoj-trhu/ani-podnikatelske-pojisteni-nezachranilo-trh-od-poklesu/>

⁶³ Ani podnikatelské pojištění nezachránilo trh od poklesu. *O pojištění* [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vyvoj-trhu/ani-podnikatelske-pojisteni-nezachranilo-trh-od-poklesu/>

Obrázek 3: Graf znázorňující procentní podíly TOP 5 pojišťoven pro rok 2005 - 2010

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

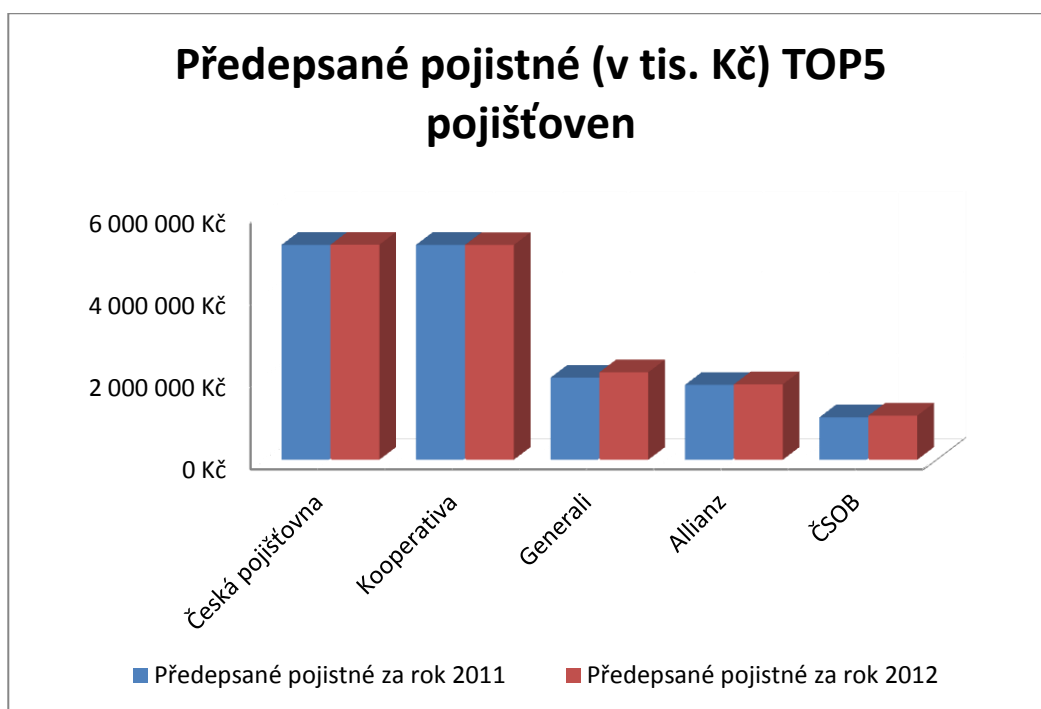
2.4.2 Předepsané pojistné vybraných pojišťoven

Mezi pojistitele, kteří mají na českém trhu největší tržní podíl v oblasti podnikatelských pojištění na domácím trhu, patří Česká pojišťovna, Kooperativa, Generali a Allianz.

Tabulka 1: Předepsané pojistné pro podnikatelská pojištění za rok 2011 a 2012

Předepsané pojistné pro podnikatelská pojištění za rok 2011 a 2012		
Pojišťovna	Předepsané pojistné za rok 2011 (v tis. Kč)	Předepsané pojistné za rok 2012 (v tis. Kč)
Česká pojišťovna	5 234 892 Kč	5 236 892 Kč
Kooperativa	5 235 109 Kč	5 231 561 Kč
Generali	1 999 042 Kč	2 131 167 Kč
Allianz	1 823 889 Kč	1 836 472 Kč
ČSOB	1 035 110 Kč	1 073 866 Kč

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Obrázek 4: Předepsané pojistné v tis. Kč pro podnikatelská pojištění vybraných pojišťoven za rok 2011 a 2012

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Nejvyšší předepsané pojistné patří České pojišťovně a Kooperativě. Uvedené pojišťovny jsou si vzájemně největší konkurencí a usilují o přední pozici na trhu. Pojišťovna Allianz je největším konkurentem pro pojišťovnu Generali. Pojišťovna ČSOB uzavírá pole pěti nejsilnějších pojistitelů v oblasti pojištění podnikatelských rizik.

3 NABÍDKA POJISTNÝCH PRODUKTŮ PRO ŘÍZENÍ PODNIKATELSKÝCH RIZIK V ČR

Na našem trhu nabízejí pojišťovny celou řadu pojistných produktů se zaměřením na různá rizika a různě velké podniky nejčastěji ve formě pojistných balíčků. Pojistný balíček je produkt pojišťovny, ve kterém je vymezeno několik rizik souběžně, proti kterým kryje pojistníka. Sjednává se pouze jedna pojistná smlouva na všechna rizika a hlavní výhodou je rychlost a komplexnost pojištění a také nižší správní náklady v důsledku jednodušší administrativy. Nevýhoda vyplývá z komplexnosti balíčku, tedy zda podnikatel potřebuje krýt opravdu všechna uvedená rizika, jestli není nějaké nadbytečné. Existují balíčky, ve kterých jsou rizika pevně stanovena a nelze si jej přizpůsobit, ale také balíčky, kde si podnikatel sám vybere z množiny rizik a balíček si sestaví dle svých potřeb.

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, mezi nejsilnější pojišťovny nabízející na domácím trhu podnikatelské pojištění patří Česká pojišťovna, Kooperativa, Generali, Allianz a ČSOB. Podrobně bude specifikována nabídka pojišťovny Kooperativy jako reprezentanta jednoho z pojistníků s největším podílem na trhu, Generali, Allianz a ČSOB.

3.1 Kooperativa

Pojišťovna Kooperativa a.s. je druhou největší pojišťovnou na tuzemském trhu. Byla založena v roce 1991 a je součástí koncernu Venna Insurance Group (VIG). Patří mezi univerzální pojišťovny a její produkty jsou orientovány na občany, drobné podnikatele i velké korporace.⁶⁴

Následující pojistné balíčky Kooperativy jsou určeny pro řízení podnikatelských rizik.

3.1.1 Pojištění TREND

Pojištění TREND je určeno pro malé a střední podnikatele a komplexně kryje majetková a odpovědnostní rizika v rámci jedné pojistné smlouvy. Podnikatel si může zvolit rizika, která chce krýt. Pojištění TREND poskytne pojistnou ochranu pro případ živelních pohrom, odcizení, vandalismu. Dále pojištění skel, strojů, elektronických zařízení, pojištění posla cenin, pojištění přepravovaných věcí, pojištění pro případ omezení nebo úplného přerušení

⁶⁴ Základní informace. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/>

provozu a pojištění odpovědnosti za škodu včetně odpovědnosti za škody způsobené vadným výrobkem nebo vadně provedenou prací.⁶⁵

3.1.2 Pojištění START PLUS

Pojistný balíček START PLUS je vhodný pro živnostníky a malé střední podnikatele s hodnotou firemního majetku do 25 mil. Kč. Opět se sjednává jedna pojistná smlouva a živnostník si může zvolit rizika, která předává do pojištění. Rizika mají komplexní charakter. Balíček START PLUS obsahuje živelní pojištění, pojištění pro případ odcizení nebo vandalismu, pojištění skel, strojů, elektronických zařízení, pojištění posla cenin, pojištění přepravovaných věcí, pojištění pro případ omezení nebo úplného přerušení provozu a pojištění odpovědnosti za škodu včetně odpovědnosti za škody způsobené vadným výrobkem nebo vadně provedenou prací.⁶⁶

3.1.3 Pojištění ORDINACE

Pojištění ORDINACE je speciální produkt pro lékaře, stomatology nebo veterináře. Předmětem pojištění je vybavení ordinace (nábytek, zásoby zdravotnických potřeb, dokumentace, software, pronajaté věci, stavební úpravy v pronajatých prostorách), nemovitosti (okna, výlohy, světelné reklamy), přístroje a elektronika, přeprava peněz, přerušení provozu ordinace, odpovědnost za škodu (vyplývající z provozní činnosti, z vlastnictví nemovitosti, odpovědnost za škodu na odložených věcech pacientů i zaměstnanců, na věci převzaté nebo užívané).⁶⁷

3.1.4 Pojištění průmyslových rizik

Pro pojištění průmyslových rizik nabízí pojišťovna Kooperativa pět základních pojištění, na které se sjednává pojistná smlouva samostatně. Patří mezi ně.⁶⁸

- Pojištění majetku – kryje rizika působící na movitý i nemovitý majetek a poskytuje pojištění elektroniky, pojištění exponátů během výstav, pojištění plavidel, pojištění

⁶⁵ Pojištění živnostníků, malých a středních podnikatelů, Trend. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23].

Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-zivnostniku-malych-a-strednich-podnikatelu-trend/>

⁶⁶ Pojištění živnostníků, malých a středních podnikatelů, Start plus. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23].

Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-zivnostniku-malych-a-strednich-podnikatelu-start-plus>

⁶⁷ Pojištění Ordinace. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-ordinace/>

⁶⁸ Pojištění průmyslu a podnikatelů. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-prumyslu-a-podnikatelu/>

pro případ odcizení nebo vandalismu, pojištění skla nebo strojů, pojištění stavebních a montážních rizik, živelní pojištění.

- Pojištění odpovědnosti – ochrana v případě potřeby uhradit škodu způsobenou jinému subjektu podnikatelskou činností pojistníka. Do nabídky odpovědnostních pojištění patří pojištění obecné odpovědnosti za škodu (škody vzniklé podnikatelskou činností), pojištění za škodu způsobenou členy orgánů společnosti (škody vzniklé v důsledku jednání managementu), pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou poskytováním odborných služeb, pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou v důsledku závažné havárie.
- Pojištění přerušení nebo omezení provozu – chrání podnikatelské aktivity spolu s podnikatelskými záměry, kompenzuje ztráty vzniklé omezením nebo přerušením provozu podniku. Předmětem pojištění je ušlý zisk a náklady, které musí podnikatel vynakládat během celé doby trvání provozní závady. Pokud nastane pojistná událost, pak se pojistitel zavazuje hradit mzdy, odvádět sociální i zdravotní pojištění, platit nájemné i leasingové splátky, placené služby, silniční daň a také daň z nemovitosti, ušlá provozní hospodářský výsledek.
- Pojištění přepravy – je pojistný produkt určený k finanční kompenzaci v případě realizace rizik spojených s přepravou zásilek a dalších návazných událostí. Pojišťovna Kooperativa poskytuje pojištění odpovědnosti silničního dopravce, pojištění odpovědnosti zasílatele, pojištění cenností během přepravy, pojištění zásilek během přepravy, pojištění věcí během silniční dopravy.
- Pojištění odpovědnosti provozovaného zdravotnického zařízení – kryje případy odpovědnosti za škodu, za kterou odpovídá provozovatel zdravotnického zařízení, kterým se rozumí privátní lékařská ordinace, lékárna, nemocnice nebo sanatorium. Tento produkt v sobě zahrnuje pojištění profesní odpovědnosti, pojištění obecné odpovědnosti a také pojištění odpovědnosti za výrobek.

3.1.5 Flotilová pojištění

Pojišťovna Kooperativa nabízí tři pojistné balíčky zaměřené na flotilové pojištění dle velikosti vozového parku. Patří mezi ně:⁶⁹

⁶⁹ Pojištění firemních vozidel. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-firemnych-vozidel/>

- Flotilové pojištění EASY - pokud podnik vlastní vozový park o velikosti 10 -75 vozidel, pak může krýt jeho rizika produktem EASY. Pojištění vozidel EASY nabízí povinné ručení a havarijní pojištění pro každé vozidlo zvlášť a dále také výhody a jednodušší administrativu.
- Flotilové pojištění PROFI - je produkt vhodný pro vozové parky o velikosti 50 a více vozidel. Opět nabízí povinné ručení a havarijní pojištění pro každé vozidlo zvlášť, výhody, jednodušší administrativu a také detailní přehled o platbách za každé vozidlo.
- Flotilové pojištění BUSINESS – je ideální produkt pro velké vozové parky nad 50 vozidel s nabídkou povinného ručení a havarijního pojištění, které je stanoveno na základě komplexního ocenění rizika. Evidence pojištěných vozidel je ve zjednodušené formě, odpadá tedy průběžné účtování pojistných změn. Pojištění BUSINESS dále nabízí jednoduchou a přehlednou správu a řadu výhod.

3.2 Allianz

Pojišťovna Allianz je třetí největší pojišťovnou v ČR a je součástí světového pojišťovacího koncernu Allianz SE. Na český trh vstoupila v roce 1993. Pojišťovna původně nabízela životní pojištění a pojištění majetku občanů a nabízené produkty rozšířila o havarijní pojištění a povinné ručení. Allianz se orientuje svými produkty na majetkové, životní a odpovědnostní pojištění občanů, penzijní pojištění, majetkové a odpovědnostní pojištění podnikatelů, pojištění průmyslových rizik a komplexní autopojištění pro občany i společnosti.⁷⁰

3.2.1 Pojištění pro podnikatele PRO

Pojištění pro je určeno pro malé, střední i velké podnikatele, kteří si v rámci PRO pojištění mohou vybrat, která pojištění bude obsahovat jejich pojistný balíček. Na výběr mají pojištění nemovitosti, pojištění movitých věcí, pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění nákladu, pojištění skla nebo pojištění elektroniky a strojního zařízení. Dále mají možnost libovolných kombinací pojištění s připojištěními, věrnostních bonusů nebo souhrnného připojištění pro všechny vybraná rizika. V rámci pojistného balíčku PRO jsou nabízeny slevy za zabezpečení

⁷⁰ O společnosti. Allianz [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti/>

proti krádeži nebo vloupání, za spoluúčast na pojistném plnění, za příznivý škodní průběh a za věrnostní program.⁷¹

3.2.2 Komplexní pojištění NOE Plus

Pojistný balíček NOE Plus je vhodný pro všechny podnikatele bez ohledu na velikost nebo rozsah podnikání a obsahuje pojištění nemovitostí, pojištění movitých věcí, pojištění odpovědnosti za škodu a pojištění nákladu. Pojišťovna Allianz nabízí sjednání pojištění NOE Plus ve variantách Normal, Optimal a Exkluziv Plus. Varianta Normal zahrnuje pojištění proti základním nebezpečím a je úsporná. Varianta Optimal nabízí klientovi optimální kombinaci ceny a rozsahu krytí běžných rizik a varianta Exkluziv Plus je nejširší variantou z hlediska pojistného krytí. Zvýhodňuje věrné klienty pomocí bonusů, které je možné získat také za dobrý škodní průběh. Balíček obsahuje také připojištění poškození zateplené fasády ptactvem, hmyzem nebo hlodavci, připojištění škod způsobených poruchou chladicích zařízení a připojištění nákladů na úhradu vodného a stočného v přímé souvislosti s únikem vody z vodovodního zařízení po poruše. Dále nabízí slevy za spoluúčast nebo při současném sjednání více druhů pojištění.⁷²

3.2.3 Pojištění individuálních rizik a průmyslu

Pojišťovna Allianz nemá pro pojištění individuálních rizik a pojištění průmyslu specifické balíčky, proto jsou sjednávány jednotlivé pojistné smlouvy zvlášť pro následující druhy pojištění:⁷³

- Pojištění majetku – předmětem pojištění jsou movité i nemovité věci a mezi základní rizika patří požár, úder blesku, vichřice, povodeň, zemětřesení, výbuch sopky, sesuvy půdy, lavina, tíha sněhu, působení vody z vodovodního zařízení a jiné. Dále nabízí pojišťovna v rámci majetkového pojištění také pojištění nákladu při přepravě, který je pojištěn proti požáru, úderu blesku, vichřici, krupobití, záplavě, krádeži vloupáním nebo vozidla a proti dopravní nehodě nebo jinému náhlému působení mechanických sil na vozidlo.
- Pojištění přerušování provozu – vztahuje se na ušlý provozní zisk, stálé náklady, které musí podnik vynakládat i v případě zastavení nebo přerušování své činnosti, vedlejší

⁷¹ Pojištění pro podnikatele. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/pojisteni-pro-podnikatele/>

⁷² Komplexní pojištění Noe plus. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/komplexni-pojisteni-noe-plus/>

⁷³ Individuální rizika a průmysl. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/>

náklady spojené s náhradním provozem a na náklady vynaložené k odvrácení bezprostředně hrozící škody a ke zmírnění následků škody. Základními riziky jsou požár, úder blesku, krupobití, vichřice, sesuvy půdy, lavina, tíha sněhu, působení vody z vodovodního zařízení, chybná funkce hasicího zařízení, krádež vloupáním, násilné přepadení, vandalizmus a jiné.

- Pojištění elektroniky – je vhodným doplňkem k majetkovému pojištění a umožňuje pojistit kancelářskou a výpočetní techniku včetně softwaru, komunikační, zdravotnickou a zabezpečovací elektroniku nebo provozní elektroniku v autoservisech. Pojišťovna jej koncipuje jako Allrisk pojištění. Nabízí komplexní ochranu přístrojů včetně škod způsobených lidským faktorem (např. chyba obsluhy, nešikovnost, neodborné zacházení nebo nedostatek praxe).
- Pojištění strojů – je opět koncipováno jako Allrisk pojištění proti všem pojistným rizikům, která nejsou výslovně vyloučena z pojištění a kromě živelních škod se vztahuje na škody způsobené lidským faktorem (např. chyba obsluhy, nešikovnost, neodborné zacházení nebo nezkušenost).
- Pojištění zásilek – umožňuje pojistit zásilky na jejich skutečnou hodnotu při různých možnostech dopravních prostředků včetně překladů a skladování. Pojištění je vhodné pro prodávajícího, kupujícího nebo speditéra.
- Stavební a montážní pojištění – je určené pro dodavatele i investory ke krytí škod v souvislosti se stavebním nebo montážním projektem. Patří mezi ně škody při provádění samotných pojištěných věcí, škody na stavebním a montážním materiálu, škody na strojích a zařízeních staveniště, škody při zkušebním provozu v záručním období, škody vzniklé z titulu odpovědnosti vůči třetím osobám, za které je pojištěný odpovědný dle zákona. Předmětem pojištění je majetek, odpovědnost a ušlý zisk.⁷⁴
- Odpovědnostní pojištění – kryje škody způsobené provozování podnikatelské činnosti a v nabídce tvoří pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozní činností a vadou výroku, pojištění odpovědnosti managementu, pojištění

⁷⁴ Stavební, montážní pojištění. Allianz [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/stavebni-montazni-pojisteni/>

odpovědnosti dopravce, pojištění klinických testů a pojištění Global EKO, které kryje škody způsobené na životním prostředí v důsledku ekonomické činnosti.⁷⁵

- Pojištění letadel – v rámci pojištění letadel je možné pojistit motorová i bezmotorová letadla, horkovzdušné balony nebo vzducholodě. Nabídka je tvořena pojištěním odpovědnosti ze škody způsobené provozem letadla, havarijním pojištěním letadel a také úrazovým pojištěním pro případ smrti, trvalých následků nebo denního odškodného po dobu nezbytného léčení úrazu.⁷⁶

3.2.4 Speciální nabídky

Pojišťovna Allianz také nabízí speciální a úzce profilované produkty, mezi které patří:

- Pojištění profesní odpovědnosti – kryje škody způsobené třetí osobě v důsledku ekonomické činnosti, která vyžaduje odbornou způsobilost. Zákon uděluje povinnost takového pojištění u soukromých lékařů, advokátů, auditorů, notářů, architektů, veterinářů, daňových a účetních poradců a jiných.
- Pojištění prodloužené záruky – předmětem pojištění je odpovědnost pojištěného za vady na prodaných nových movitostech, které se projeví po marném uplynutí zákonné záruční lhůty. Počátek pojištění je odložen, než uplyne zákonná záruční lhůta. Nejčastěji se užívá při prodeji nových vozidel.
- Pojištění MEDICA – je specializované na potřeby lékáren, očních optik nebo zdravotnických prodejen a umožňuje pojištění výloh a skleněných vitrín, pojištění odcizení zboží, pojištění receptů (např. proti krádeži, vloupání), pojištění zničení léčiv v důsledku poškození chladicího zařízení nebo výpadku proudu, pojištění přerušení provozu z důvodu škody na zdraví odpovědného zástupce provozovatele.⁷⁷
- Pojištění pro restaurace a penziony – umožňuje podnikatelům v hostinské činnosti pojistit odpovědnost za škody způsobené přenosem salmonely nebo úplavicí,

⁷⁵ Odpovědnostní pojištění. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z:

<http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/odpovednostni-pojisteni/>

⁷⁶ Pojištění letadel. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z:

<http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/pojisteni-letadel/>

⁷⁷ Speciální nabídky. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z:

<http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/specialni-nabidky/>

zahradní nábytek a konstrukce venkovních sezení, odpovědnost za odložené věci, škody v důsledku poruchy chladicího zařízení a škody na klimatizaci.⁷⁸

- Pojištění pro prodejce a servis sportovních potřeb – komplexní balíček obsahující pojištění proti odcizení, poškození a zničení zapůjčeného zboží, pojištění denní tržby proti krádeži, odcizení zabezpečeného zboží z volného prostranství, odcizení, poškození a zničení zboží v prodejně a mimo ni.
- Pojištění autoservisů, autobazarů i autosalonů – pro podnikatelské činnosti spojené s opravou nebo prodejem vozidel. Lze sjednat pojištění nových a ojetých vozidel určených k prodeji, pojištění převzatých vozidel do opravy, pojištění vozidel ve zkušební trase a pojištění vozidel vystavených mimo místo pojištění.⁷⁹

3.3 Generali

Pojišťovna Generali a.s. je součástí Skupiny Generali, která je největším evropským pojistitelem v oblasti životních pojištění a ve své nynější podobě působí v ČR od r. 1995. Svým klientům nabízí pojistné produkty z oblasti životního i neživotního pojištění. Proto se řadí mezi univerzální pojišťovny.⁸⁰

3.3.1 Pojištění TopGen

Komplexní majetkové pojištění, které je určeno pro malé a střední podnikatele bez ohledu na podnikatelské zaměření s celkovou hodnotou movitého i nemovitého majetku okolo 50 mil. Kč. V rámci pojištění TopGen lze pojistit nemovitosti a jiné stavby, movité věci, zásoby, technické i obchodní vybavení, náklady i věci zvláštního charakteru (např. datové nosiče, cennosti). Umožňuje pojistit podnik proti riziku přírodního charakteru, odcizení, havárii vodovodního zařízení, odcizení, vandalismu, přepravě movitých věcí, strojnímu riziku, riziku přerušení provozu a elektronickému riziku. Pojištění TopGen obsahuje také pojištění odpovědnosti za škodu. V případě odpovědnostních pojištění je určen pro podniky s ročním obrátem dosahující maximální výše 100 milionů Kč a limitem pojistného plnění až 50 mil. Základní pojistní krytí odpovědnosti za škodu se vztahuje na škody na životě, zdraví a věcí, škody z držby nemovitosti nebo na pronajaté nemovitosti, škody způsobené vadou

⁷⁸ Speciální nabídky. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/specialni-nabidky/>

⁷⁹ Speciální nabídky. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/specialni-nabidky/>

⁸⁰ O Generali. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/stranky/o-generali/>

výrobku, čisté finanční škody. Ale lze jej rozšířit o škody způsobené na věcech třetích osob nebo v hlídaných šatnách, na odložených věcech, na životním prostředí.⁸¹

3.3.2 Pojištění Drobný podnikatel

Produkt Drobný podnikatel je orientován na menší podnikatele s hodnotou movitého i nemovitého majetku do 5 mil. Kč a ročním obratem do 10 mil. Kč bez ohledu na právní formu podniku. Produkt je vhodný pro podnikatelskou činnost, která je zaměřená na administrativu, malovýrobní obchod, montáže nebo oblast pohostinství a jiných služeb. Nabízí pojištění základních rizik u movitých i nemovitých věcí proti přírodním katastrofám, vodovodním potrubím, odcizení. Dále je v rámci Drobného podnikatele možnost připojištění na vandalismus, elektronická rizika, rozbití skel a pojištění ostatních předmětů (např. peníze ceniny, osobní věci zaměstnanců, vzory, nosiče dat nebo exponáty). Pojistný balíček v sobě zahrnuje také menší balíček, který se zaměřuje na pojištění odpovědnosti za škodu a jeho různé druhy (např. pojištění odpovědnosti za výrobek, z držby nemovitosti, z pronajatých prostor, za převzaté věci).⁸²

3.3.3 Pojištění Menu

Pojistný balíček Menu je profilován na podnikatelskou činnost v oblasti pohostinství a umožňuje pojištěným sestavení dle jejich potřeb. Chrání klienta před přírodními nebezpečími, únikem vody z vodovodního potrubí, požárem, úderem blesku, odcizení, vandalismem, přepravě movitých věcí a také zásob nebo peněz, strojními riziky formou Allrisk pojištění, přerušením provozu a odpovědnosti za škodu. V rámci speciálního balíčku Menu je možné pojistit vybavení kuchyně a zázemí, obsah výčepních a chladících zařízení, přerušení provozu, zahrádky, hřiště, peníze, rozvoz jídla, zásoby, skla, pokladní a evidenční elektroniku, antény i satelity, rolby, lyžařské vleky, škody na zdraví hostů nebo věcech zaměstnanců, odpovědnost za odložená kola a lyže a odpovědnost za škodu na motorových vozidlech. Pojistný produkt Menu dále nabízí zcela zdarma pojištění škody na věcech hostů, škody na zdraví v důsledku salmonely a škody z provozu hřišť a dětských koutků.⁸³

3.3.4 Flotilové autopojištění

Flotilové pojištění je určeno pro fyzické a právnické osoby vlastníci 5 a více vozidel. Hlavní výhodou je pojištění celého vozového parku a tím snížení administrativních nákladů

⁸¹ Top gen. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/topgen/>

⁸² Drobný podnikatel. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/drobnypodnikatel>

⁸³ Menu. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/menu>

a jednodušší správa. Mezi další výhody patří možnost variabilní kombinace pojištění pro každé vozidlo samostatně a možnost přizpůsobení celého pojistného balíčku na potřeby pojistníka. V rámci flotilového autopojištění lze sjednat pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla, havarijní pojištění nebo Allrisk pojištění vztahující se na vandalismus, havárie, neoprávněné užívání, živelní události, požár výbuch a odcizení. Mezi doplňkové formy pojištění patří pojištění skel, úrazové pojištění sedadel a řidiče, pojištění zavazadel nebo náhradního vozidla, právní ochrany vlastníka vozidla, asistenční služby pro vozidla do 3,5 tun a nad 3,5 tun, pojištění žvlů, spoluúčasti a havárie při pracovní činnosti. Flotilové autopojištění nabízí také variantu Bazarová flotily, ve které je možno sjednat pojištění odpovědnosti z provozu vozidel, která jsou ve vlastnictví autobazaru a určena pro prodej.⁸⁴

3.3.5 Pojištění individuálních rizik

Pojišťovna Generali zvolila jiný přístup v oblasti pojištění průmyslových rizik, tedy bez komplexních pojistných balíčků. Sjednávají se pojistné smlouvy na každé z následujících oblastí odděleně.⁸⁵

- Pojištění průmyslových rizik – je složena ze tří okruhů, kterými je rizikové inženýrství jakožto součást procesu upisování průmyslových rizik, požární pojištění majetku a pojištění přerušení provozu. Požární pojištění majetku je určeno pro majetek převyšující hodnotu 50 mil. Kč a je možné jím pojistit budovy, technické i obchodní vybavení, zásoby nebo věci zvláštního charakteru proti přírodním katastrofám a živlům, krádeži, vloupání, vodě z vodovodního potrubí nebo hašení. Pojištění přerušení provozu chrání podnikatelské subjekty, které mají již uzavřené majetkové pojištění a je určeno ke kompenzaci ztrát finančního charakteru při omezení nebo přerušení provozu.⁸⁶
- Technická pojištění – produkty technické pojištění představuje pojištění strojů nebo zařízení včetně přerušení provozu (např. pojištění obráběcích strojů, lisů, tiskařských strojů, výrobních linek jeřábů), pojištění elektroniky (např. výpočetní a zvuková technika, měřicí a lékařské přístroje, obrazová technika) a pojištění

⁸⁴ Flotilové autopojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/flotilove-autopojisteni>

⁸⁵ Pojištění individuálních rizik. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/>

⁸⁶ Pojištění průmyslových rizik. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/pojisteni-prumyslovych-rizik>

stavební a montážní činnosti (např. stávající majetek, zařízení a vybavení staveniště, stavební stroje a náradí, náklady na vyklízení suti).⁸⁷

- Dopravní pojištění – v sobě zahrnuje pojištění přepravovaného zboží a pojištění odpovědnosti dopravce nebo zasílatele. Pojištění přepravovaného zboží kryje škody vzniklé v důsledku přepravy pouze po souši a chrání proti důsledkům dopravních nehod, přírodních katastrof nebo odcizení.⁸⁸
- Zemědělské pojištění – nabízí komplexní ochranu při ztrátě na výnosech plodin v důsledku klimatických rizik, proti rizikům spojených s nákazou hospodářských zvířat ohrožující chov a také ochranu movitého i nemovitého majetku. Zemědělské pojištění umožňuje výběr mezi pojištěním farem, pojištěním koní, pojištěním lesů, pojištěním hospodářských zvířat a pojištěním plodin. Předmětem pojištění farem jsou nemovitosti, zemědělská technika, zásoby a movitosti, peníze, věci na volném prostranství nebo nosiče dat. Pojištění koní se zaměřuje na všechny typy koní, od rekreačních až po sportovní a kryje nebezpečí nákazy, živlů, úrazů, odcizení koně nebo havárie vozidla na přepravu koně. Pojištění lesů je určeno pro všechny vlastníky lesních porostů v ČR a kryje škody v důsledku požárů nebo vichřic. Pojištění hospodářských zvířat je zaměřeno na drůbež i velká zvířata (např. ovce, kozy, skot nebo prasata) a rizika nákazy, infekčních onemocnění, otravy, zasažení zvířete elektrickým proudem a živelních katastrof.⁸⁹

3.4 ČSOB

Pojišťovna ČSOB vznikla prodejem podniku mezi IPB Pojišťovnou a.s. a ČSOB pojišťovnou v roce 2003. Dnes patří mezi univerzální pojišťovny a orientuje se na občany svými životními a neživotními pojištěními a také na živnostníky i velké korporace.⁹⁰

3.4.1 Pojištění podnikatelských rizik

Pojišťovna ČSOB nemá ve své nabídce produktů předpřipravené specifické pojistné balíčky pro podnikatele, ale umožňuje sestavení jednoho nebo více pojistných balíčků přesně na míru každého podnikatele z následujících druhů pojištění:⁹¹

⁸⁷Technická pojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/technicka-pojisteni>

⁸⁸Dopravní pojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/dopravni-pojisteni>

⁸⁹Zemědělské pojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/zemedelske-pojisteni>

⁹⁰ O společnosti. *ČSOB* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Stranky/o-spolecnosti.aspx>

- Živelní pojištění – v základní variantě kryje škody způsobené požárem, výbuchem, bleskem, pádem letadla nebo jeho částí a v rozšířené variantě kryje škody způsobené záplavou, povodní, vichřicí, zemětřesením, sesuvem půdy, nárazem vozidla, zkratem a napětím.
- Pojištění odcizení – vztahuje se na movité věci, které pojišťuje na krádeže vloupáním, loupežná přepadení nebo vandalismus a úmyslné poškození cizí věci.
- Pojištění přepravovaného nákladu – kryje škody způsobené živelní událostí, havárií vozidla, odcizením nákladu nebo jinými nebezpečími formou Allrisk pojištění.
- Pojištění motorových vozidel – v nabídce je povinné ručení a havarijní pojištění. Havarijní pojištění je ve variantě KASKO DOMINANT a KASKO MINI. KASKO DOMINANT nabízí kompletní havarijní pojištění včetně živelních pohrom, vandalismu nebo střetu vozidel. KASKO MINI je levnější havarijní pojištění proti vandalismu, živelné události a střetu se zvěří.⁹²
- Pojištění strojů – zajišťuje v základní variantě finanční krytí proti škodám vzniklých selháním měřících nebo zabezpečovacích zařízení, mrazem, nesprávnou obsluhou, nepozorností, chybnou konstrukcí, vadou materiálu nebo výrobní vadou, přetlakem nebo pod tlakem plynu i kapaliny, odstředivou silou, pádem předmětu, zkratem nebo přepětím, úmyslným poškozením věci, dopraví nehodou, vniknutím předmětu. Rozšířená varianta nabízí pojištění proti požáru, výbuchu, úderu blesku, pádu letadla, záplavě, povodni, pádu stromu, zřícení, sesuvu půdy a odcizení.
- Pojištění elektronických zařízení – v základní variantě nabízí krytí škod vzniklých chybnou konstrukcí, vadou materiálu nebo výrobní vadou, selháním měřících, regulačních a zabezpečovacích zařízení, pádem předmětu, nesprávnou obsluhou, nepozorností, nedbalostí a nešikovností, přepětím, zkratem, indukci a úmyslným poškozením věci. Rozšířená varianta je shodná s rozšířenou variantou pojištění strojů.
- Stavebně - montážní pojištění na všechna rizika – kryje rizika požáru, výbuchu, úderu blesku, zřícení letadla, povodní, sesuvu půdy, laviny, pádu stromů, vodovodní škody, vandalismu, neodborného zacházení, nešikovnosti, nepozornosti.

⁹¹ Pojištění podnikatelských rizik. ČSOB [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z:

<http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Stranky/pojisteni-podnikatelskych-rizik.aspx#k1>

⁹² Pojištění vozidel. ČSOB [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-vozidel/Stranky/pojisteni-vozidel.aspx>

- Pojištění živelního přerušení provozu – umožňuje krytí finančních ztrát způsobených přerušením provozu v důsledku požáru, výbuchu, úderu blesku, zřícení letadla, povodně, záplavě, sesuvu půdy, nárazu vozidla, kouře, nadzvukové vlny, vodovodní havárie, hašení bourání, odcizení a vandalismu. Pojištění se vztahuje na ušlý zisk z výroby, prodaného zboží, poskytování služeb a na stálé náklady v době přerušení provozu.
- Pojištění strojního přerušení provozu – vztahuje na ušlý zisk z výroby, prodaného zboží, poskytování služeb a na stálé náklady v době přerušení provozu z důvodu strojních škod, mezi které patří chybná konstrukce, vada materiálu nebo výrobní vada, nedostatek vody v parních kotlích nebo tlakových nádobách, nevyváženost a odstředivá síla, selhání měřících, regulačních nebo zabezpečovacích zařízení, zkrat, přepětí, indukce, pád předmětu, nesprávná obsluha, nepozornost, nedbalost, nešikovnost, úmyslné poškození věci nebo vniknutí předmětu.
- Pojištění odpovědnosti za škodu fyzických a právnických osob – pojišťuje neúmyslně vzniklé škody třetím osobám v důsledku podnikatelské činnosti pojištěného. Zahrnuje krytí škod na zdraví a životě nebo škody způsobené zničením poškozením a pohřšováním věci nebo škody finančního charakteru. Základní varianta se vztahuje na regresní nároky zdravotních pojišťoven, regresní náhrady dávek nemocenského pojištění a škody na životním prostředí. Pojištění může být dále rozšířeno o odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem, odpovědnost za škody způsobené převzetím a užíváním věci a peněžní náhradu nemajetkové újmy.
- Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce a zasílatele – pojištění je zaměřeno na finanční kompenzaci škod vzniklých na přepravovaných zásilkách a lze jej sjednat pro vnitrostátní i mezinárodní silniční dopravu. Kromě přepravovaného zboží je možné pojistit také náklady vzniklé v okamžiku vzniku škody na zboží, náhradní vozidlo, přeložení zásilky a skladování nebo likvidaci.⁹³
- Pojištění odpovědnosti za škodu provozovatele zdravotnických zařízení – vztahuje se na poškození zdraví, usmrcení, poškození nebo zničení věci.

⁹³ Pojištění podnikatelských rizik. ČSOB [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Stranky/pojisteni-podnikatelskych-rizik.aspx#k1>

- Pojištění profesní odpovědnosti za škodu auditorů, daňových poradců a účetních – pojištění se vztahuje na škody vzniklé třetím osobám v důsledku podnikatelské činnosti vyžadující odbornost a je určeno pro daňové poradce, auditory a účetní.
- Pojištění profesní odpovědnosti za škodu architektů, inženýrů a techniků ve stavebnictví – kryje škody vzniklé na zdraví, životě nebo poškození věci, její zničení nebo pohřešování. Dále kryje finanční škody vzniklé třetí straně.
- Pojištění profesní odpovědnosti za škody pojišťovacích makléřů, agentů nebo samostatných likvidátorů - pojištění se vztahuje na škody vzniklé třetím osobám v důsledku podnikatelské činnosti vyžadující odborné vzdělání v oblasti zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví a likvidaci pojistných událostí.
- Pojištění profesní odpovědnosti za škodu dražebníků – kryje škody způsobené třetím osobám, které vznikly organizováním dražeb.
- Pojištění profesní odpovědnosti za škodu makléřů, ředitelů a členů představenstva – kryje škody finančního charakteru vzniklé třetí osobě v důsledku rozhodování a řízení společnosti statutárními členy.

4 NÁVRHY POJISTNÝCH SMLUV VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN PRO ŽIVNOSTNÍKA

Řízení podnikatelských rizik pojištěním je důležité pro velké podniky i pro malé živnostníky. V praxi se však vyskytují velké rozdíly při sjednávání pojistných smluv, které vyplývají z rozdílných velikostí ekonomických subjektů. V případě velkých korporací se pojištění sjednává individuálně a pojistná smlouva již není ve formulářové podobě, ale přizpůsobuje se potřebám zúčastněných stran. Čím větší ekonomický subjekt, tím dokáže být pojistná smlouva flexibilnější. Pokud se jedná o malé podniky nebo živnostníky, pojistné smlouvy mají fixní charakter.

Pojišťovny Kooperativa, Allianz, Generali a ČSOB obdržely požadavek na návrh pojistné smlouvy pro konkrétního klienta. Jedná se o živnostníka zabývajícího se kavárenskou činností. Bylo nutné přesně specifikovat potencionálního klienta a jeho požadavky.

Majitel kavárny se sídlem na Náměstí Republiky 101 ve Dvoře Králové nad Labem chce pojistit nemovitost a základní rizika nemovitosti, ve které vykonává ekonomickou činnost. Dále chce pojistit vybavení, zásoby a přeje si sjednat pojištění proti krádeži zkratu, přepětí, požáru, ušlý zisk a pojištění odložených věcí návštěvníků kavárny proti případnému poškození, odcizení nebo neopatrnosti obsluhy. Jako doplňující informace uvádí nulový počet zaměstnanců, parametry nemovitosti (přízemní budova, rozloha 10 x 10 metrů, rovná střecha, nepodsklepeno, hodnota 1 mil. Kč, dveře uzamykatelné na bezpečnostní zámek), hodnotu a výčet vybavení (stoly a židle značky TON, kávovar, lednice, klimatizace a mrazící pult, celková hodnota vybavení 400 tis. Kč), hodnotu zásob uložených ve stejném objektu (20 tis. Kč) a denní obrát (cca 3000 Kč).

4.1 Návrh pojistné smlouvy od Kooperativy

Pojišťovny Kooperativa byla schopna předložit návrh smlouvy ve stejný den, kdy potencionální klient přišel na pobočku a zajímal se o pojištění. Pojišťovna požadovala základní informace o ekonomickém subjektu a přesné vymezení jeho požadavků.

Pojišťovna Kooperativa vypracovala návrh pojistné smlouvy, kterým byla zavázána po dobu jednoho měsíce. Návrh vyplýval z pojistného balíčku Trend, který má Kooperativa ve svém portfoliu produktů, a byl velmi přehledný. Pojišťovna klasifikovala lokalitu podnikání jako nízké rizikovou, protože se zde nevyskytla v posledních 20 letech povodeň ani záplava. Sjednává se běžné pojistné s pojistným obdobím 12 měsíců.

Tabulka 2: Návrh pojistné smlouvy pro živnostníka od Kooperativy

ZÁKLADNÍ ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Budovy	Požár, náraz	1 000 000	1 000	567
Zásoby	Požár, náraz	20 000	1 000	31
Jiné movité věci	Požár, náraz	400 000	1 000	554
DOPLŇKOVÉ ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Nemovité věci	Povodeň	100 000	25 000	118
Movité věci	Povodeň	100 000	25 000	116
Nemovité věci	Vodovod	100 000	5 000	93
Movité věci	Vodovod	100 000	5 000	109
Nemovité věci	Vichřice, sesuv	1 000 000	5 000	225
POJIŠTĚNÍ PRO PŘÍPAD ODCIZENÍ A VANDALISMU				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Budovy	Odcizení	100 000	5 000	567
Zásoby	Odcizení	20 000	5 000	252
Jiné movité věci	Odcizení	200 000	5 000	2 835
Nemovité věci	Vandalismus	100 000	5 000	1 386
Movité věci	Vandalismus	100 000	5 000	1 247
POJIŠTĚNÍ SKLA				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Skla, vitríny, reklamy	Rozbití	10 000	1 000	455
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU NA ÚZEMÍ ČR				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Obecná odp. + za výrobek	Škody	500 000	1 000	2 651

POJIŠTĚNÍ PŘERUŠENÍ NEBO OMEZENÍ PROVOZU				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Zisk	živly, odcizení	100 625	3 dny	643

Zdroj: Vlastní zpracování

V návrhu smlouvy byly uvedeny také doplňující informace. Pojištění odpovědnosti za škodu se vztahuje pouze na škody způsobené v souvislosti s činností restaurace nebo kavárny. Předpokladem pro plnění pojistitele v případě škody je oprávnění k provozování příslušné činnosti na základě obecně závazných právních předpisů. Doba ručení pojišťovny při pojištění přerušování provozu je 3 měsíce

V **tabulce 3** je uvedena rekapitulace a přehledný souhrn pojištění spolu s ročním pojistným a celková cena ročního pojistného, která je v případě přijetí návrhu pojistné smlouvy konečná.

Tabulka 3: Rekapitulace pojistného pro živnostníka od Kooperativy

REKAPITULACE POJISTNÉHO	
Druh pojištění	Roční pojistné (Kč)
Živelní pojištění	1 813
Pojištění pro případ odcizení	3 654
Pojištění proti vandalismu	2 633
Pojištění skla	455
Pojištění přerušování nebo omezení provozu	643
Pojištění odpovědnosti za škodu	2 651
Celkové roční pojistné před úpravou	11 849
Sleva za délku pojistného období	-5%
Jiná sleva / přirážka	-25%
Suma přirážek a slev	-30%
Celkové roční pojistné po úpravě	8 294 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové roční pojistné by činilo 8 294 Kč a zahrnovalo by krytí všech uvedených rizik příslušným pojištěním. Nejdražší položkou je pojištění pro případ odcizení, nejlevnější je

pojištění skel, světelných reklam a vitrín. Pojistné podmínky jsou k dispozici na internetových stránkách pojišťovny Kooperativa.

4.2 Návrh pojistné smlouvy od Allianz

Pojišťovna Allianz vypracovala návrh pojistné smlouvy do druhého dne od osobní návštěvy potencionálního pojistníka na pobočce pojišťovny. Pojišťovna požadovala základní informace o živnostníkovi, jeho ekonomické činnosti a přesné vymezení požadavků na pojištění.

Pojišťovna Allianz se zavázala návrhem pojistné smlouvy po dobu 14 dnů. Návrh pojistné smlouvy koresponduje s pojistným balíčkem NOE Plus, který Allianz nabízí ve svém portfoliu produktů. Pojistný návrh byl méně přehledný než návrh pojišťovny Kooperativa. Nebylo zde uvedeno, jaké roční pojistné náleží dílčím pojištěním.

Tabulka 4: Návrh pojistné smlouvy pro živnostníka od Allianz

ZÁKLADNÍ ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Nemovitosti	Požár, výbuch, blesk, vichřice, krupobití	1 000 000	1 000	
Nemovitosti	Povodeň a záplava	1 000 000	5 000	
Nemovitosti	Zemětřesení, sesuv půdy, lavina, pád stromu	1 000 000	1 000	
			celkem:	2 570
Movité věci	Požár, výbuch, blesk, vichřice, krupobití	420 000	1 000	
Movité věci	Povodeň a záplava	420 000	5 000	
Movité věci	Zemětřesení, sesuv půdy, lavina, pád stromu	420 000	1 000	
Movité věci	Vandalismus, loupež, přepětí	50 000	5 000	
Movité věci	Poškození elektroniky a strojních zařízení	50 000	5 000	
Movité věci	Odcizená denní tržba při loupeži	50 000	5 000	
Movité věci	rozbití skla	50 000	5 000	
Movité věci	Základní pojištění přerušení provozu	400 000	3 dny	
			celkem:	3 066
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU NA ÚZEMÍ EVROPSKÉ UNIE				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Odpovědnost	Škody vzniklé ekonomickou činností	5 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody vadou výrobku	5 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody na pronajatých nemovitostech	1 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody na věcech převzatých	1 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody na věcech zaměstnanců	1 000 000	1 000	
			celkem:	2 100

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh pojistné smlouvy od pojišťovny Allianz obsahoval dodatek o pojištění přerušení provozu. Pokud doba trvání přerušení provozu přesáhne 3 dny, pojistitel se zavazuje plnit od

prvního dne přerušení provozu. Další informace nalezne klient v pojistných podmínkách uvedených na internetové stránce pojišťovny Allianz.

V **tabulce 5** je uvedena rekapitulace ročního pojistného za skupiny pojištění a celková cena ročního pojistného v případě přijmutí návrhu do 14 dnů.

Tabulka 5: Rekapitulace pojistného pro živnostníka od Allianz

REKAPITULACE POJISTNÉHO	
Druh pojištění	Roční pojistné (Kč)
Pojištění nemovitostí	2 570
Pojištění movitých věcí	3 066
Pojištění odpovědnosti za škodu	2 100
Celkové roční pojistné před úpravou	7 736
Množstevní sleva	-5%
Bonus	-10%
Obchodní sleva	-10%
Celkové roční pojistné po úpravě	5 802 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové roční pojistné stanovila pojišťovna Allianz na 5 802 Kč. Nejdražším pojištěním je pojištění movitých věcí, které ovšem zahrnuje největší množství rizik. Nejlevnější položkou je pojištění odpovědnosti za škodu, která se vztahuje na škody způsobená na celém území Evropské unie a tím je velmi atraktivní pro podnikatelské subjekty provozující ekonomickou činnost v rámci EU.

4.3 Návrh pojistné smlouvy od Generali

Pojišťovna Generali odmítla vyhotovit návrh pojistné smlouvy pro účely diplomové práce. K vypracování návrhu požadovala plnou moc majitele uvedené kavárny a odmítla kalkulaci přibližného ročního pojistného. Odvolávala se na přetíženost všech poboček Královéhradeckého kraje potencionálními klienty a kalkulacemi. Pro fiktivní klienty neposkytují návrhy smluv ani formou jednoho obecného příkladu.

4.4 Návrh pojistné smlouvy od ČSOB

Pojišťovna ČSOB byla schopna předložit přehledný návrh pojistné smlouvy ve stejný den, kdy potencionální klient přišel na pobočku. Klient uvedl základní údaje o své ekonomické činnosti a specifikoval, které druhy rizik chce předat do pojištění.

Návrhem pojistné smlouvy je pojišťovna ČSOB vázána po dobu 30 dnů. Pojišťovna ČSOB nemá v portfoliu produktů předpřipravené pojistné balíčky, návrh tedy nevycházel z žádného určitého produktu. Pojistitel dále uvedl, že nabídka je nedělitelná a platí pouze jako kompletní.

Tabulka 6: Návrh pojistné smlouvy pro živnostníka od ČSOB

ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Budovy	FLEXA	1 000 000	1 000	528
Movité věci	FLEXA	400 000	1 000	235
Movité věci	Zkrat, napětí	15 000	1 000	375
Zásoby	FLEXA	20 000	1 000	12
POJIŠTĚNÍ ŽIVELNÍHO PŘERUŠENÍ PROVOZU				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Přerušení provozu	Ušlý zisk a fixní náklady, FLEXA	300 000	2 dny	1 170
POJIŠTĚNÍ PRO PŘÍPAD ODCIZENÍ A VANDALISMU				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Movité věci	Krádež vloupáním, loupežné přepadení	215 000	1 000	1 311
Zásoby	Krádež vloupáním, loupežné přepadení	20 000	1 000	199
Movité věci	Vandalismus	100 000	1 000	1 095
Nemovité věci	Vandalismus	100 000	1 000	1 173
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU NA ÚZEMÍ ČR				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Odpovědnost	Z činnosti a ze vztahu	500 000	1 000	3 528

Zdroj: Vlastní zpracování

V návrhu pojistné smlouvy byl vysvětlen pojem FLEXA pojištění. Jedná se o pojištění proti požáru, výbuchu, blesku a pádu letadla. Návrh smlouvy dále obsahoval doplňující informaci k živelnímu přerušení provozu, kde specifikoval dobu ručení pojistitele na 3 měsíce. Pokud by lhůta návrhu smlouvy marně uplynula, vyhrazuje si pojistitel právo na změnu celého pojistného návrhu. Pojistné podmínky jsou dostupné na internetových stránkách pojišťovny ČSOB.

Tabulka 7 obsahuje rekapitulaci ročního pojistného pro jednotlivé druhy pojištění a celková cena ročního pojistného, která je po přijetí návrhu neměnná.

Tabulka 7: Rekapitulace pojistného pro živnostníka od ČSOB

REKAPITULACE POJISTNÉHO	
Druh pojištění	Roční pojistné (Kč)
Živelní pojištění	1 149
Pojištění živelního přerušení provozu	1 170
Pojištění pro případ odcizení a vandalismu	3 778
Pojištění odpovědnosti za škodu na území ČR	3 528
Celkové roční pojistné před úpravou	9 625
Sleva za délku pojistného období	0%
Jiná sleva / přírážka	0%
Suma přírážek a slev	0%
Celkové roční pojistné po úpravě	9 625 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše celkového ročního pojistného byla stanovena na 9 625 Kč. Pojišťovna ČSOB nenabídla žádné srážky ani slevy. Nejdražší položkou je pojištění pro případ odcizení nebo vandalismu movitých věcí i nemovitostí a nejlevnější položkou je živelní pojištění FLEXA pro nemovitosti, movité věci i zásoby.

4.5 Porovnání nabídek pro živnostníka

Při sjednávání pojištění je pro malé živnostníky nejdůležitějším faktorem cena, tedy pojistné a jemu odpovídající pojistná ochrana. Je důležité, aby si každý živnostník uvědomil rozdíl mezi vydáním finančních prostředků pro účely krytí rizik a vydáním finančních prostředků pro nahrazení vzniklých škod. Ve většině případů stojí vzniklé škody ekonomický subjekt daleko více peněz než placení pojistného. Význam pojištění v dnešní ekonomicky

nepříznivé době roste, ale nedílnou součástí při rozhodování o využití pojištění jako nástroje pro řízení podnikatelských rizik je jeho cena. V následující **tabulce 8** jsou uvedeny vybrané údaje z jednotlivých návrhů pojistných smluv.

Tabulka 8: Porovnání nabídek pro živnostníka

ÚDAJE	POJIŠŤOVNY		
	Kooperativa	Allianz	ČSOB
Roční pojistné	8 294 Kč	5 802 Kč	9 625 Kč
Horní hranice plnění při přerušení provozu	100 625 Kč	400 000 Kč	300 000 Kč
Spoluúčast při přerušení provozu	3 dny	3 dny	2 dny
Doba ručení pojistitele při přerušení provozu	3 měsíce	3 měsíce	3 měsíce
Horní hranice plnění při odpovědnosti za škodu	500 000 Kč	5 mil. Kč	500 000 Kč
Spoluúčast při odpovědnosti za škodu	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč
Územní omezení odpovědnosti za škodu	ČR	EU	ČR
Celková sleva na ročním pojistném	30%	25%	0%
Doba vypracování návrhu pojistné smlouvy	1 den	2 dny	1 den
Obsahová stránka návrhu	Výborná	Dobrá	Výborná

Zdroj: Vlastní zpracování

Pojišťovna Allianz nabízí klientovi nejnižší roční pojistné z vybraných pojišťoven. Pokud by se majitel kavárny nechal pojistit u této pojišťovny, ročně by za pojištění svých podnikatelských rizik zaplatil 5 802 Kč. Nabídka pojišťovny Allianz je nejlepší alternativou z hlediska ceny. Mezi další výhody daného návrhu patří pojistná ochrana pro případ odpovědnosti za škodu v rámci celé Evropské unie s horní hranicí plnění až 5 milionů Kč, nízká spoluúčast, sleva na pojistném a nejvyšší hranice pojistného plnění pro případ přerušení provozu vzhledem k ostatním uvedeným pojišťovnám. Mezi nevýhody lze zařadit delší dobu vypracování návrhu pojistné smlouvy a chybějící údaje o výši ročního pojistného plnění u dílčích typů pojištění.

Pojišťovna Kooperativa se z hlediska ceny umístila na druhém místě s celkovou výší ročního pojistného 8 294 Kč. Mezi další výhody přijetí návrhu od pojišťovny Kooperativy patří rychlá kalkulace přehledného návrhu pojistné smlouvy a sleva pojistného ve výši 30%. Mezi nevýhody lze zařadit nízkou horní hranici plnění pojistitele pro přerušení provozu. Návrh Kooperativy je velmi podobný návrhu pojišťovny ČSOB.

Pojišťovna ČSOB má nejvyšší pojistné vzhledem k ostatním vybraným pojišťovnám. Z hlediska ceny se umístila na posledním místě s ročním pojistným 9 625 Kč. Při porovnání s nejlevnější variantou od Allianz činí rozdíl na ročním pojistném 3 823 Kč. Výhodou pro potencionálního klienta je rychlé vyhotovení návrhu pojistné smlouvy, která je přehledná a obsahuje potřebné informace. V porovnání s nabídkou Kooperativy je zde skoro trojnásobně vyšší horní hranice pojistného plnění při přerušení provozu (300 000 Kč). Horní hranice pro plnění při odpovědnosti za škodu je shodná s nabídkou Kooperativy (500 000 Kč). Pojišťovna ČSOB však nenabízí žádné slevy na ročním pojistném.

5 NÁVRHY POJISTNÝCH SMLUV VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN PRO MALÝ PODNIK

Podniky, které mají 10 a více zaměstnanců jsou pro pojišťovny velmi atraktivní z hlediska potencionálních klientů z řad zaměstnanců. Proto pojišťovny ustupují od standardních a předpřipravených smluv a snaží se je přizpůsobit potřebám podniku. Smluvní podmínky se formují diskuzí a připravení optimálního návrhu smlouvy tak trvá i několik týdnů.

Pojišťovny Kooperativa, Allianz, Generali a ČSOB obdržely požadavek na návrh pojistné smlouvy pro malý podnik zabývající se truhlářskou činností. Bylo nutné přesně specifikovat potencionálního klienta a definovat jeho konkrétní požadavky.

Majitel truhlárny se sídlem v okrajové části Dvora Králové v ulici Spojených Národů 2980 zaměstnávající 10 zaměstnanců potřebuje pojistit budovu, materiál a vybavení proti základním rizikům, krádeži, zničení a přeje si sjednat pojištění odpovědnosti za věci převzaté. Jako doplňující informace uvádí parametry nemovitosti (zděná budova, rozloha 20 x 15 metrů, sedlová střecha, původní využití stodola, hodnota cca 500 tis. Kč), výčet vybavení a celkovou hodnotu vybavení (pila, řezačka, elektrický hoblík, celková hodnota 1,5 mil. Kč), hodnotu materiálu uloženého ve stejném objektu (200 tis. Kč).

5.1 Návrh pojistné smlouvy od Kooperativy

Pojišťovna Kooperativa byla schopna předložit návrh smlouvy ve stejný den, kdy majitel truhlárny přišel na pobočku a zajímal se o pojištění. Pojišťovna požadovala základní informace o jeho společnosti a přesné vymezení požadavků na pojištění.

Pojišťovna Kooperativa vypracovala návrh pojistné smlouvy, ke kterému se zavázala po dobu jednoho měsíce. Návrh pojistné smlouvy byl odvozen z pojistného balíčku Trend, který má Kooperativa ve svém portfoliu produktů. Pojistný návrh byl velmi přehledně koncipován. Lokalita podnikání byla klasifikována jako nízce riziková, protože se zde nevyskytla v posledních 20 letech povodeň ani záplava. Sjednává se běžné pojistné s pojistným obdobím 12 měsíců.

Tabulka 9: Návrh pojistné smlouvy pro malý podnik od Kooperativy

ZÁKLADNÍ ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Budovy	Požár, náraz	500 000	5 000	720
Zásoby	Požár, náraz	200 000	5 000	558
Jiné movité věci	Požár, náraz	1 500 000	5 000	4 185
DOPLŇKOVÉ ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Nemovité věci	Povodeň	500 000	25 000	180
Movité věci	Povodeň	1 000 000	25 000	792
Nemovité věci	Vodovod	100 000	5 000	50
Movité věci	Vodovod	500 000	5 000	459
Movité věci	Vichřice, sesuv	500 000	5 000	183
Nemovité věci	Vichřice, sesuv	500 000	5 000	112
POJIŠTĚNÍ PRO PŘÍPAD ODCIZENÍ A VANDALISMU				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Budovy	Odcizení	100 000	5 000	567
Zásoby	Odcizení	200 000	5 000	680
Jiné movité věci	Odcizení	1 500 000	5 000	5 103
Nemovité věci	Vandalismus	100 000	3 000	1 540
Movité věci	Vandalismus	100 000	3 000	5 110
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU NA ÚZEMÍ ČR				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Odp. za věci převzaté	Škody	200 000	2 500	1 280
Obecná odp. + za výrobek	Škody	1 000 000	1 000	3 435

Zdroj: Vlastní zpracování

V návrhu smlouvy byly uvedeny některé doplňující informace. Pojištění odpovědnosti za škodu se vztahuje pouze na škody způsobené v souvislosti s činností truhlářskou, stolařskou

nebo zakázkovou výrobou. Předpokladem pro plnění pojistitele v případě škody je oprávnění k provozování příslušné činnosti na základě obecně závazných právních předpisů. Za hlavní činnost se považuje činnost s nejvyšším podílem na ročních příjmech pojištěného

Tabulka 10 obsahuje rekapitulace a přehledný souhrn pojištění spolu s ročním pojistným a celková cena ročního pojistného, která je v případě přijetí návrhu pojistné smlouvy konečná.

Tabulka 10: Rekapitulace pojistného pro malý podnik od Kooperativy

REKAPITULACE POJISTNÉHO	
Druh pojištění	Roční pojistné (Kč)
Živelní pojištění	7 239
Pojištění pro případ odcizení	6 350
Pojištění proti vandalismu	6 650
Pojištění odpovědnosti za škodu – základní	3 435
Pojištění odpovědnosti za škodu - dodatková	1 280
Celkové roční pojistné před úpravou	24 954
Sleva za délku pojistného období	-5%
Jiná sleva / přírážka	-25%
Suma přírážek a slev	-30%
Celkové roční pojistné po úpravě	17 467 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové roční pojistné by činilo 17 467 Kč a pokrývalo by krytí všech uvedených rizik příslušným pojištěním. Nejdražším pojištěním v návrhu smlouvy je živelní pojištění, nejlevnější je dodatkové pojištění odpovědnosti za škodu za věci převzaté. Pojistné podmínky jsou k dispozici na internetových stránkách pojišťovny Kooperativa.

5.2 Návrh pojistné smlouvy od Allianz

Návrh pojistné smlouvy od pojišťovny Allianz byl hotový do druhého dne od osobní návštěvy potencionálního pojistníka na pobočce pojišťovny. Pojišťovna si vyžádala základní informace o živnostníkovi, jeho ekonomické činnosti a přesné vymezení požadavků na pojištění.

Pojišťovna Allianz se zavázala návrhem pojistné smlouvy pouze po dobu 14 dnů. Návrh pojistné smlouvy vychází z pojistného balíčku NOE Plus, který Allianz nabízí ve svém portfoliu produktů. Pojistný návrh byl méně přehledný a méně rozpracovaný než návrh

pojišťovny Kooperativa. V návrhu není uvedena roční cena pojistného pro jednotlivá rizika, ale konečný součet ročního pojistného za daný typ pojištění.

Tabulka 11: Návrh pojistné smlouvy pro malý podnik od Allianz

ZÁKLADNÍ ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Nemovitosti	Požár, výbuch, blesk, vichřice, krupobití	500 000	1 000	
Nemovitosti	Povodeň a záplava	500 000	5 000	
Nemovitosti	Zemětřesení, sesuv půdy, lavina, pád stromu	500 000	1 000	
			celkem:	2 940
Movité věci	Požár, výbuch, blesk, vichřice, krupobití	1 700 000	1 000	
Movité věci	Povodeň a záplava	1 700 000	5 000	
Movité věci	Zemětřesení, sesuv půdy, lavina, pád stromu	1 700 000	1 000	
Movité věci	Vandalismus, loupež, přepětí	50 000	5 000	
Movité věci	Poškození elektroniky a strojních zařízení	50 000	5 000	
Movité věci	Odcizená denní tržba při loupeži	50 000	5 000	
Movité věci	Rozbití skla	50 000	5 000	
Movité věci	Základní pojištění přerušení provozu	50 000	3 dny	
			celkem:	24 344
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU NA ÚZEMÍ EVROPSKÉ UNIE				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Odpovědnost	Škody ekonom. činností	5 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody vadou výrobku	5 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody na pronajatých nemovitostech	1 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody na věcech převzatých	1 000 000	1 000	
Odpovědnost	Škody na věcech zaměstnanců	1 000 000	1 000	
			celkem:	3 250

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh pojistné smlouvy od pojišťovny Allianz obsahoval dodatek o pojištění přerušení provozu. Pokud doba trvání přerušení provozu přesáhne 3 dny, pojistitel se zavazuje plnit od prvního dne přerušení provozu. Pojištění odpovědnosti za škodu se vztahuje na celé území Evropské unie. Další informace nalezne klient v pojistných podmínkách uvedených na internetové stránce pojišťovny Allianz.

V následující **tabulce 12** jsou roční pojistné za skupiny pojištění a celková cena ročního pojistného v případě přijetí návrhu do 14 dnů. Pojišťovna však nezveřejňuje výši ročního pojistného pro jednotlivá rizika zvlášť.

Tabulka 12: Rekapitulace pojistného pro malý podnik od Allianz

REKAPITULACE POJISTNÉHO	
Druh pojištění	Roční pojistné (Kč)
Pojištění nemovitostí	2 940
Pojištění movitých věcí	24 344
Pojištění odpovědnosti za škodu	3 250
Celkové roční pojistné před úpravou	30 534
Množstevní sleva	-10%
Bonus	-10%
Obchodní sleva	-10%
Celkové roční pojistné po úpravě	21 343 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové roční pojistné činí 21 343 Kč. Největší vliv má na celkovou velikost ročního pojistného pojištění movitých věcí (24 344 Kč). Potencionální klient může brát jako rozhodující faktor pojištění odpovědnosti za škody na území celé Evropské unie.

5.3 Návrh pojistné smlouvy od Generali

Pojišťovna Generali odmítla vyhotovit návrh pojistné smlouvy pro účely diplomové práce. K vypracování návrhu požadovala plnou moc majitele uvedené truhlárny a odmítla kalkulaci přibližného ročního pojistného. Odvolávala se na přetíženost všech poboček Královéhradeckého kraje potencionálními klienty a kalkulacemi. Pro fiktivní klienty neposkytují návrhy smluv ani formou jednoho obecného příkladu.

5.4 Návrh pojistné smlouvy od ČSOB

Pojišťovna ČSOB předložila podobně přehledný návrh jako pojišťovna Kooperativa. Dalším společným znakem těchto pojišťoven byla shodná doba vypracování návrhu. Pojišťovna ČSOB vypracovala návrh pojistné smlouvy také v rámci jednoho dne, ve kterém potenciaální klient přišel na pobočku. Pojišťovna žádala od klienta základní údaje o jeho ekonomické činnosti a druhy rizik, pro které si chce sjednat pojištění.

Pojišťovna ČSOB se návrhem zavázala po dobu 30 dnů. Pojistné produkty pojišťovny ČSOB neobsahují předpřipravené pojistné balíčky, návrh tedy nevycházel z žádného určitého produktu. Pojistitel dále uvedl, že nabídka není dělitelná a platí pouze jako kompletní.

Tabulka 13: Návrh pojistné smlouvy pro malý podnik od ČSOB

ŽIVELNÍ POJIŠTĚNÍ				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Budovy	FLEXA	500 000	3 000	425
Movité věci	FLEXA	1 000 000	3 000	3 896
Movité věci	Zkrat, napětí	30 000	3 000	4 205
Materiál	FLEXA	200 000	3 000	670
POJIŠTĚNÍ PRO PŘÍPAD ODCIZENÍ A VANDALISMU				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Movité věci	Krádež vloupáním, loupežné přepadení	1 000 000	4 000	4 561
Zásoby	Krádež vloupáním, loupežné přepadení	200 000	4 000	823
Movité věci	Vandalismus	600 000	3 000	3 726
Nemovité věci	Vandalismus	300 000	3 000	1 385
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU NA ÚZEMÍ ČR				
Předmět	Rozsah	Horní hranice plnění (Kč)	Spoluúčast (Kč)	Roční pojistné (Kč)
Odpovědnost	Z činnosti a ze vztahu	500 000	1 000	3 528

Zdroj: Vlastní zpracování

V návrhu pojistné smlouvy byl vysvětlen pojem FLEXA pojištění. Jedná se o pojištění proti požáru, výbuchu, blesku a pádu letadla. Pokud by lhůta návrhu smlouvy marně uplynula,

vyhrazuje si pojistitel právo na změnu celého pojistného návrhu. Pojistné podmínky jsou dostupné na internetových stránkách pojišťovny ČSOB.

V **tabulce 14** je uvedena rekapitulace ročního pojistného pro jednotlivé druhy pojištění a celková cena ročního pojistného, která je po přijmutí návrhu neměnná.

Tabulka 14: Rekapitulace pojistného pro malý podnik od ČSOB

REKAPITULACE POJISTNÉHO	
Druh pojištění	Roční pojistné (Kč)
Živelní pojištění	9 196
Pojištění pro případ odcizení a vandalismu	10 495
Pojištění odpovědnosti za škodu na území ČR	3 528
Celkové roční pojistné před úpravou	23 219
Sleva za délku pojistného období	0%
Jiná sleva / přírážka	0%
Suma přírážek a slev	0%
Celkové roční pojistné po úpravě	23 219 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celková výše ročního pojistného byla stanovena na 23 219 Kč. Cena nebyla upravena o srážky nebo případné slevy. Nejdražší položkou tvoří pojištění pro případ odcizení nebo vandalismu movitých věcí i nemovitostí a nejlevnější položkou je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou na území České republiky.

5.5 Porovnání nabídek pro malý podnik

Také pro malé podniky je při sjednávání pojištění nejdůležitějším faktorem výše pojistného a jemu odpovídající pojistná ochrana. Pro podnik, který zaměstnává zaměstnance je řízení rizik nedílnou součástí stabilizace ekonomické úrovně majitele podniku i jeho zaměstnanců. Řízení rizik pojištěním tedy roste na významu.

Tabulka 15: Porovnání nabídek pro malý podnik

ÚDAJE	POJIŠŤOVNY		
	Kooperativa	Allianz	ČSOB
Roční pojistné	17 467 Kč	21 374 Kč	23 219 Kč
Horní hranice plnění při odpovědnosti za škodu	1 mil Kč	5 mil. Kč	500 000 Kč
Spoluúčast při odpovědnosti za škodu	2 500 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč
Územní omezení odpovědnosti za škodu	ČR	EU	ČR
Celková sleva na ročním pojistném	30%	30%	0%
Doba vypracování návrhu pojistné smlouvy	1 den	2 dny	1 den
Obsahová stránka návrhu	Výborná	Dobrá	Výborná

Zdroj: Vlastní zpracování

Pojišťovna Kooperativa předložila návrh pojistné smlouvy s nejnižším ročním pojistným, které činí 17 467 Kč. Návrh byl hotový ve stejný den, kdy klient zadal své údaje a požadavky. Obsahoval všechny informace i dílčí výše pojistného pro jednotlivé typy pojištění. Příznivá je také sleva na ročním pojistném. Nevýhodou je nejvyšší spoluúčast při odpovědnosti za škodu vzhledem ke zbylým pojistitelům a dále horní hranice plnění při odpovědnosti za škodu (1 mil. Kč).

Pojišťovna Allianz se z hlediska ceny pojištění umístila na druhém místě. Celkové roční pojistné bylo vypočteno ve výši 21 374 Kč. Pojistný návrh je pro potencionálního klienta atraktivní z hlediska velmi vysoké horní hranice plnění při odpovědnosti za škodu (5 mil. Kč) a jeho rozsah působnosti v rámci celé Evropské Unie. Pokud by klient nekladal hlavní důraz na výši pojistného, z hlediska horní hranice plnění a rozsahu působnosti by byl nejlepší návrh pojišťovny Allianz. Mezi nevýhody lze zařadit delší dobu vypracování návrhu a hlavně chybějící údaje o výši pojistného pro jednotlivé typy pojištění.

Pojišťovna ČSOB se s roční výší pojistného 23 219 Kč umístila na třetím místě z hlediska ceny vzhledem k vybraným pojistitelům. Návrh pojistné smlouvy byl přehledně formulován a vypracován během jednoho dne. Pojišťovna ČSOB nenabízí žádné slevy na roční pojistné a nabídla nejnižší horní hranici plnění při odpovědnostním pojištění.

ZÁVĚR

Diplomová práce na téma *význam a možnosti pojištění podnikatelských rizik* byla rozdělena do pěti základních kapitol.

Náplní první kapitoly bylo uvedení do oblasti pojišťovnictví, jeho vznik a vývoj na území ČR. Dále byly uvedeny základní pojmy z oblasti pojišťovnictví, hlavně pojem riziko a význam pojištění nejen pro ekonomické subjekty, ale z celkového hlediska. Kapitulu doplnil výčet platné legislativy pro oblast pojištění.

Druhá kapitola s názvem Řízení podnikatelských rizik blíže specifikovala risk management a konkrétní podnikatelská rizika. V této kapitole byl kladen důraz na fakt, že kromě pojištění existují i jiné metody řízení podnikatelských rizik, ačkoliv se práce zaměřuje na řízení rizik pouze pojištěním. Další podkapitoly byly věnovány právě podnikatelskému pojištění, kde byly podrobněji rozpracovány možnosti pojištění podnikatelských rizik a jeho nesporný význam pro ekonomické subjekty. Možnosti pojištění podnikatelských rizik tvoří obsáhlá skupina nabízených pojistných produktů, ze kterých si klient může vybrat. Řízení podnikatelských rizik má význam z hlediska stabilizace ekonomické úrovně všech osob podnikatelské sféry i státu, příznivého ovlivňování tržní ekonomiky stabilizací ekonomických subjektů a také vytváření nových pracovních příležitostí vyplývajících ze stability podniků a také z rozšiřování pojistného sektoru. Dále zde byla rozpracována současná situace na domácím pojistném trhu. Největší podíl na domácím trhu v oblasti podnikatelských pojištění zaujímá Česká pojišťovna, Kooperativa, Generali, Allianz a ČSOB.

Třetí kapitola obsahuje přehled pojistných produktů, které nabízejí vybrané pojišťovny. Pro účely diplomové práce byly vybrány 4 velké pojišťovny – Kooperativa, Generali, Allianz a ČSOB.

Čtvrtá kapitola byla zaměřena na pojištění podnikatelského subjektu v praxi. Nejprve byla uvedena definice malého živnostníka a jeho požadavky na pojištění, které byly následně předloženy pojišťovně Kooperativě, Allianz, Generali a ČSOB. Pojišťovny nejpozději do druhého dne od obdržení požadavků od živnostníka a obdržení všech informací o něm vypracovali návrhy pojistných smluv a výší ročního pojistného Z vybraných pojišťoven pouze pojišťovna Generali odmítla vypracovat návrh pojistné smlouvy pouze pro účely diplomové práce. Byly posouzeny jednotlivé získané návrhy pojištění a to z hlediska výše pojistného. Nejnižší roční pojistné nabízela pro živnostníka pojišťovna Allianz (5 802 Kč). Na druhém

místě se umístila pojišťovna Kooperativa (8 294 Kč) a nejdražší pojistné požadovala pojišťovna ČSOB (9 625 Kč).

Pátá kapitola také obsahovala pojištění podnikatelského subjektu v praxi. Klientem byl malý podnik a jeho specifika byla předložena stejným pojišťovnám jako v případě živnostníka. Pojišťovna Generali odmítla vypracovat návrh pojistné smlouvy pro účely diplomové práce, ale pojišťovna Kooperativa, Allianz i ČSOB měly návrhy smluv vypracované nejpozději do druhého dne od obdržení informací. Z hlediska výše ročního pojistného byl návrh pojišťovny Kooperativy nejlepší (17 467 Kč). Na druhé pozici skončila pojišťovna Allianz (21 374 Kč) a nejdražší pojistné by klient zaplatil u pojišťovny ČSOB (27 483 Kč).

Cíl práce, stanovený v úvodu, byl naplněn ve výše uvedených kapitolách. Význam a možnosti pojištění podnikatelských rizik jsou uvedeny ve druhé kapitole, stejně tak charakteristika jednotlivých pojistných produktů. Analýza nabídky pojišťoven na domácím pojistném trhu byla zpracována ve třetí kapitole a prakticky znázorněna ve čtvrté a páté kapitole.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Články, rozhovory. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2003/cl_03_030327a.html.
- [2] DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie*. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2005. ISBN 80-86419-84-3.
- [3] Dopravní pojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/dopravni-pojisteni>.
- [4] Drobný podnikatel. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/drobny-podnikatel>.
- [5] DUCHÁČOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Druhé aktualizované vydání. Havlíčkův Brod: Ekopress, 2005. 177 s. ISBN 80-86119-92-0.
- [6] Ekopress. *Ekopress* [online]. [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.ekopress.cz/prilohy/obs_19192.pdf.
- [7] Flotilové autopojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/flotilove-autopojisteni>.
- [8] FOTR, Jiří. *Jak hodnotit a snižovat podnikatelské riziko*. Management Press, Praha 1992, ISBN 80-85603-06-3.
- [9] FOTR, Jiří; SOUČEK, Ivan. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. Grada Publishing, Praha 2005, ISBN 80-247-0939-2.
- [10] Chyba, která může i malé podnikatele zruinovat. *Peníze* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni-podnikatelu/42334-chyba-ktera-muze-i-male-podnikatele-zruinovat>.
- [11] Individuální rizika a průmysl. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/>.
- [12] Jaká pojištění by podnikatelé neměli opomenout. *Podnikatel* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/jaka-pojisteni-by-podnikatele-nemeli-opomenout>.
- [13] Komplexní pojištění Noe plus. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/komplexni-pojisteni-noe-plus/>.
- [14] MACHÁČEK, Otakar. *Finanční a pojistná matematika*. Druhé doplněné vydání. Praha: Prospektrum, 2001. 216 s. ISBN 8071751049.

- [15] MELNIKOV, Alexander. *Risk Analysis in Finance and Insurance*. Chapman and Hall/CRC, 2004. ISBN 978-1-58488-429-3.
- [16] Menu. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/menu>.
- [17] MURPHY, David. *Understanding Risk: The Theory and Practise of Financial Risk Management*. Chapman and Hall/CRC. Paperback. ISBN 1-58488-893-8.
- [18] O Generali. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/stranky/o-generali/>.
- [19] O společnosti. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti/>.
- [20] O společnosti. *ČSOB* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Stranky/o-spolecnosti.aspx>.
- [21] Odpovědnostní pojištění. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/odpovednostni-pojisteni/>.
- [22] PÁLENÍK, Vladislav a kolektiv. *Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-466-0.
- [23] Podnikatelé táhnou pojistný trh. *O pojištění* [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vyvoj-trhu/podnikatele-tahnou-pojistny-trh/>.
- [24] Podnikatelská rizika. *Managementmania* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/podnikatelska-rizika>.
- [25] Pojištění firemních vozidel. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-firemnych-vozidel/>.
- [26] Pojištění individuálních rizik. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/>.
- [27] Pojištění letadel. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/pojisteni-letadel/>.
- [28] Pojištění Ordinace. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-ordinace/>.
- [29] Pojištění podnikatelských rizik. *ČSOB* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Stranky/pojisteni-podnikatelskych-rizik.aspx#k1>.

- [30] Pojištění podnikatelských rizik. *ČSOB* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Stranky/pojisteni-podnikatelskych-rizik.aspx#k1>.
- [31] Pojištění pro podnikatele. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/pojisteni-pro-podnikatele/>.
- [32] Pojištění profesní odpovědnosti a osob samostatně výdělečně činných. *Vachtová* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.vachtova.cz/ekonomika/pojistovnictvi/214-pojisteni-profesni-odpovednosti-a-osvc>.
- [33] Pojištění průmyslových rizik. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/pojisteni-prumyslovyh-rizik>.
- [34] Pojištění průmyslu a podnikatelů. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-prumyslu-a-podnikatelu/>.
- [35] Pojištění přerušení provozu. *Pojištění* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.pojisteni.com/informace/pojisteni-podnikatelu/pojisteni-preruseni-provozu/>.
- [36] Pojištění vozidel. *ČSOB* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-vozidel/Stranky/pojisteni-vozidel.aspx>.
- [37] Pojištění živnostníků, malých a středních podnikatelů, Start plus. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-zivnostniku-malych-a-strednich-podnikatelu-start-plus>.
- [38] Pojištění živnostníků, malých a středních podnikatelů, Trend. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnikatelu/pojisteni-zivnostniku-malych-a-strednich-podnikatelu-trend/>.
- [39] Povinné ručení. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_povinne_ruceni.html.
- [40] Reforma, otázky, účetní metody, postupy. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_reforma_vf_otazky_ucetni_metody_postupy_61686.htm.

- [41] SLEPECKÝ, Jaroslav a Jiří POLÁCH. *Pojišťovnictví v České a Slovenské republice*. První vydání. Žilina: Georg, 2010. ISBN 978-80-89401-11-6.
- [42] SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6.
- [43] Solvency II důsledky pro řízení rizik v pojišťovnictví. *System online* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.systemonline.cz/clanky/solvency-ii-dusledky-pro-rizeni-rizik-v-pojistovnictvi.htm>.
- [44] Speciální nabídky. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/majetek-a-odpovednost/specialni-nabidky/>.
- [45] Statistiky. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2013-04-26]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/statistics.aspx>.
- [46] Stavební, montážní pojištění. *Allianz* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/firmy/produkty/individualni-rizika-a-prumysl/stavebni-montazni-pojisteni/>.
- [47] Technická pojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/technicka-pojisteni>.
- [48] Top gen. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/clanky/topgen/>.
- [49] Únor - měsíc pojištění, slevy milujeme, ale pohodlí víc. *Peníze* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni/250188-unor-mesic-pojisteni-slevy-milujeme-ale-pohodli-vic>.
- [50] VAUGHAN, Emmet, J.; VAUGHAN, Therese. *Fundamental of risk and insurence*. JOHN WILLEY and SOON, 2003. ISBN 0-471-21687-9.
- [51] Výluky z pojištění. *Pojištění* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.pojisteni.cz/clanky/a/125/vyluky-z-pojisteni.html>.
- [52] Význam pojištění. *EDU Univerzita Hradec Králové* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://edu.uhk.cz/~jindrvo1/files/pojis/texty/02_Vyznam_pojisteni.pd.
- [53] Základní informace. *Kooperativa* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/>.
- [54] Zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě. *Zákony online* [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s67&q67=all>.
- [55] Zemědělské pojištění. *Generali* [online]. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-individualnich-rizik/zemedelske-pojisteni>.